

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 2. V Celovcu 15. februarja 1880. XXIX. tečaj.

Pridiga za III. postno nedeljo.

(Od odkladanja pokore; gov. M. T.)

„Tedad gre in si privzame sedem družih duhov, hujših kot on, ter gredo va-nje in prebivajo tam.“ (Luk. 11, 26.)

Vvod.

Skušnja naš uči, da človek, kedar prvič zboli in se pripravil zdravil posluži, večidel lahko ozdravi, in se sme potem spet terdnega zdravja nadjati. Če se pa ravno ta bolezen človeku večkrat poverne, je za-nj čedalje bolj nevarna, ker mu poprejšnje zdravila nič več ne pomagajo. — Kar pa velja od telesnega, ravno to velja tudi od dušnega zdravja. Kdor je še le prvič grešil, še ni grešil z vso hudobijo, in pri takem je večkrat že zadosti, če se mu na serce položi časna in večna zguba, ktere mu je greh prinesel, ali se mu pove, kako je dobrotljivo in usmiljeno serce svojega Očeta v nebesih ranil, z grehom lepe nebesa zapravil, in si pekel ž njim zaslužil. Kdor je pa že večkrat grešil, se mu ni nič več tako lahko k Bogu nazaj verniti; zakaj greh je v njem ljubezen do Boga tako oslabil, da mu Očetova žalost ne gre več k sercu, da ga strah pred smertjo, sodbo, pred večnostjo in pred peklom nič več ne pretrese. S to terdovratnostjo in oterpnjenostjo pa tudi težavnost resničnega spreobrnjenja pri njem od dne do dne in od leta do leta bolj dorašča, kolikor večkrat da v stari greh nazaj zabrede. Ravno v tem nas hoče Jezus v današnjem sv. evangeliju poučiti. Da je Judom težavo spreobrnjenja zavoljo njihove terdovratnosti pokazal, jim je povedal priliko od hudobnih duhov, ki človeško serce zapusté, da ga potem še hujše posedejo, tako

dolgo, da se jim popolnoma vdajo, da pokoro od dne do dne odkladajo, ali jo pa za vselej odložé, in tako je poslednje takega človeka hujše, kakor prvo. Ker je tedaj dušni stan takega človeka zelo nevaren, vam bom danes z božjo pomočjo od njega kaj več govoril, in vam pokazal, da je stan privajenega grešnika nevaren 1. zato, ker nihče si ni svest, če bo od Boga gnado spreobrnjenja še dosegel, in 2. nevaren zato, ker že navada sama pravo spreobrnjenje težavno dela. — Začnem v imenu terpečega Zveličarja!

Razlega.

1. Veselo se raduje med svojimi prijatliji in priliznjenimi svetovavci kralj Baltazar pri polni mizi dobrih jedi in sladkih pijač, in se ne zmeni za sovražnike, ki namirjajo napasti njegovo kraljestvo. Prederzne se še celo v svoji nezmernosti oskruniti svete posode, ki jih je njegov oče v Jeruzalemskem tempelju popopal. Med tem veseljem pa mu nevidna roka na zid zapiše skrivnostne besede: Mane, Thekel, Phares; to je: sešteto, pretehtano, razdeljeno. In res je bil še tisto noč umorjen. (Dan. 5, 30.) Ta prigodba s Kaldejskim kraljem me spominja druge enake z gerškim kraljem Arhijem. Bil je ravno ves v veselji, ko mu eden njegovih prijatljev pismo pošlje, in mu svetuje, naj hitro od ted zbeži, da se jezi in sovraštvu ljudstva odtegne, ki se je zoper njega zarotilo. Poslanec, ki mu je to pismo prinesel, ga prosi enkrat, dvakrat, trikrat, da naj naglo prebere, ker je nekaj posebnega v njem. Ali kralj se za vse to nič ne smeni, in še poslancu veli, naj gre spred njega, ker današnji dan, pravi, je le dan veselja, ne pa za druge opravila. Na to vtakne pismo v mavho, ne vedoč za nesrečo, ki ima še nocojšnjo noč nad-nj priti. Komaj pa se potem od veselja pijan k pokoju poda, prideró v spavnico njegovi sovražniki in ga umoré. Baltazarju in Arhiju enaki so tisti grešniki, kateri svoje spreobrnjenje in poboljšanje od ene velikonočne spovedi do druge odkladajo, in pravijo: „Se bom že še odvadil, saj sem še mlad, in ne bom še umerl. Bog je pa tudi dober in še na smertni postelji rad odpusti. Toliko bom že gledal, da me bodo na zadnjo uro s sv. zakramenti prevideli, in potlej mi nebesa ne odidejo.“

Če si toraj še mlad in misliš svojo mladost v norčijah in v grehah preživeti, ti povem, da je tvoje zanašanje na starost zelo goljufljivo. Ali ne vidiš, da veliko cvetlic že koj na spomlad, ko so se bile komaj iz tal prikazale, hud mraz in solnčni svit opari, da zvenejo in jim cvetje za vselej odpade? Poglej, močnega hrasta, ki že 100 zimam, vsem viharjem in nevihtam v bran stoji, in ki je najmočnejši, ga vihar s korenino izruje in podere! Ne veš, kaj je tvoje življenje? Prazno upanje je, ki se usuši, kakor trava na polji; upanje, ki zvene, kakor rože, zgine, kakor dim; upanje, ki

se kakor megla, sopar ali senca razgubi. In Job pravi: „Moji dnevi . . . tekó, kakor barka“ in drugod: „Spomni se, da je tvoje življenje le majhen zdih.“ Se boš toraj ti na svojo mladost, na svoje zdravje in na svojo moč zanašal? Ali ne vidiš, da smert ne zbera, le pobera? Morebiti ti je že umerl kdo tvojih prijateljev in verstnikov, ki je bil v najboljših letih in ki se je smerti tako malo nadjal, kakor ti, in kakošen spomin imaš od njegove smertne postelje, kaj ti je za slovo dal, ko je merlič ležal na mertvaškem odru? Kaj ti napisi po križih na pokopališćih križem svet: „tukaj počiva ta in ta, ki je v 15., 20., 30., letu svoje starosti umerl . . ., kaj ti brez števila novih grobov, ki se dan na dan kopljejo, terdi in spričuje drugega, kakor Jevusove besede, da naj čujemo, ker ne vemo ne ure, ne dneva, kdaj bo Gospod prišel, ali zvečer, ali po noći, ali zjutraj zgodaj ob petelinovem petji; in gorje nam, če nas najde speče, ker bomo obsojeni v unanje teme, kjer bo jok škripanje z zobmi.

Ravno tako se ti ni zanašati na moč sv. zakramentov na zadnjo uro. To zanašanje, ljubi moji! bega in moti veliko kristjanov, ker mislijo, da je s tem že vse storjeno, če ga na zadnjo uro previdijo, v sv. olje denejo, po kerščansko pokopljejo, če se za njim mertvaške molitve opravljajo in se še kakove sv. meše za njim berejo. Vse to so sicer lepe navade, pa le vnanje šege, ki oči slepé, in drugim pokažejo, da bi bili imeli po kerščansko živeti, in sv. cerkev s tem na znanje daje, da naj bi Bog rajnega ali rajno vzel v zmagovavno cerkev, kakor jo je pri sv. kerstu vzel v vojskovavno. Vendar imajo sv. zakramenti moč le pri tistih, ki so si že v življenji veliko truda prizadevali, svoje serce zboljšati, hude navade opustiti, in za svoje grehe vreden sad pokore prinesiti. Toraj le spokornim grešnikom je sv. popotnica zastava večnega življenja. Le spokornim grešnikom deli sv. poslednje olje odpušćenje človeških slabost in kazen v vicah. Kakošno spokorno serce, vas vprašam, ima pa tisti, kteremu je greh že tako v navado prišel, da že več števila od njega ne ve, in se že celo nič ne zave, kedaj da ga doprinaša? Ali se bo morebiti njegova volja na smertni postelji naenkrat dala od trideset ali še večletne navade grešiti, k dobremu nakloniti? — Kdor to misli, se močno goljufa, in noče vedeti, da ima tudi pri grebih navada železno srajco. Kakor je toraj težavno, se kakošne stvari odvaditi, ki nam je že v kri in žilje spremenjena, ki nam je že v potrebo in v drugo natoro postala, tako težavno je poboljšanje privajenega grešnika. To vidite, postavim nad nečistnikom. Še v starih kosteh mu tli žerjavica nersramnih del, in ker greha več v djanji doprinašati ne more, ga doprinaša v svojih mislih. To vidite nad požrešnim. Ker se je v svojih mladih letih vsakdanjemu pijančevanju privadil, se te navade tudi v starosti znebiti ne more. To vidite nad togotnim. Ker se ni v mladosti vadil svoje natore premagovati, ga ravno tako na starost

še vsaka žala besedici zbone, da mu kri zavre, in ker se mlad ni hotel preklinjevanja odvaditi, še v starosti resnico ali laž svojega govorjenja s priduševanjem terdi; — in kdor je bil v mladosti mlačen, len, zanikern kristjan, ta se za Boga in za molitev toliko manj na starost zmeni, ker ga tudi telesne moči zapusté. Za tega voljo pa tudi nad veljavnostjo sv. zakramentov pri taci grešnikih na zadnjo uro vsi cerkveni učenički zelo dvomijo, in sv. Avguštin naravnost pravi: „Mi jim zakramente podeljujemo, toda ni gotovosti. Le sv. katoliška cerkev v preveliki skerbi za zveličanje svojih otrok in v svoji preveliki ljubezni tudi takim svoje pomoči ne odreče, če ni očitno pohujšljivo živél, da bi še na zadnje to pomoč od sebe zavergel. Pri nobenem cerkvenem pismu od pervega stoletja do danes in tudi v sv. pismu od stvarjenja sveta do smerti sv. apost. Janeza ni več, kakor ena prigodba zapisana, da bi se bil kateri privajenih grešnikov na zadnjo uro poboljšal, in ta je bil desni razbojnik na križu. Toda ta je zraven križane ljubezni visel, grešnik pa je razpet na križu svojih strast.

2. Zato mu huda navada že sama na sebi spreobrnjenje težavno dela. — Kaj ne, kolikor več blaga skopuh skup navleče, toliko več ga poželi. Kolikor bolj čistilakomnemu človeku strežejo, toliko več postrežbe in vklanjanja, hvale in kajenja tirja. Tako tudi kolikor bolj kdo greh pije, toliko bolj ga po njem žeja. Zato pravi sv. Avguštin: „Ložej je posvetne želje ukrotiti in premagati, kakor jih nasititi.“ In sv. Evzebi piše: „Nesrečna navada grešiti ima to nad seboj, da človek, kolikor večkrat greši, toliko manj sramote zavoljo greha občuti in toliko bolj ga vleče do greha.“ Zato sv. pismo take primerja z močno zvezo, ali s terdno vervjo, ki se ne daste raztergati; primerja jih s smertno boleznijo, od ktere si gotovo kaj bolj nevarnega ne moremo misliti. Na to nevarnost nas opominja Jezus, ko terdovratnim Judom pravi: „Povem vam, vi me bote iskali, toda me ne našli; v svojih grehih bote umerli.“ In od ravno te nevarnosti sv. Avguštin piše: „Prišel bo čas, ko se bo grešnik hotel poboljšati, pa se ne bo mogel, zato, ker se ni hotel, dokler bi se bil lahko“; zakaj v bukvah pregovorov beremo: „Zato, ker sem vas klical, vi pa ste se ustavljali; zato ker sem svojo roko stegal, pa se nihče ni dal njej voditi; ker ste moj svet zaničevali, in kakor v veter bili vse moje kazni; zato, pravi Gospod, se bom tudi jes smejal k vaši pogubi in vas zasramoval.“ Pojdi toraj, zastarani grešnik, in greši v svoji navadi naprej, dokler ti bo zadnja ura bila! Pozabi na vse svarjenje, od tvojega serca naj, kakor od skale nazaj, odletavajo vsi nauki; pa tudi čas uderži, da se v letih ne boš postaral, da se ti koža na čelu ne zgerbanči, lasje se ti ne pobelijo, in te tvoje moči ne zapusté! Stori to, če moreš in potem smeš nakladati greh na greh, kakor hočeš. Zlomi smerti njeno koso, potem pij hudobijo v sé, kakor vodó. Izbríši iz bukev večnih naredb pekel in večnost, in

potlej se vpijani vsaki dan razuzdanega veselja. Zažgi, če moreš, pekel in nebesa, da vse zgori, in le ti in svet ostaneta, na ktere ga si z dušo in s telesom navezan! Ker pa vse to, ljubi moj! ni v tvoji moči, spreglej vendar v tvoji slepoti, zavedi se iz svojega bledenja in predrami iz svoje omotice, da vsaj te dni, ki so ti še v zveličanje odločeni, v pokori in v zadostenji božji pravici preživiš. Spomni se, da tisti, ki ti je [dal doživeti današnji dan, ti jutrašnjega dneva ni več obljubil, sicer boš prepozno enkrat zdihoval: Jes nespametnež! o če bi bil Boga jes le toliko ljubil, kakor sem ljubil svet in njegove stvari, kako mirno bi pač oči zatisnil, poln prepričanja, da me milostljiva sodba čaka! O ko bi se bil jes za Boga vsaj toliko trudil, kolikor sem se za greh, z veseljem bi zdaj dal svetu slovo, prepričan, da bi od svojega truda žel večno življenje!

Sklep.

Toraj skleni danes, preden še to sv. vežo Gospodovo zapustiš, da se boš vendar enkrat k pravi spovedi pripravil, in zanaprej oblekel novega človeka v svetosti in v resnici. Reci precej danes, kar je sv. Avguštin pred svojim spreobrnjenjem vsaki dan rekel: „Kako dolgo si še porečem: Jutri! jutri! zakaj danes ne? zakaj bi pri tej priči grešiti ne jenjal?“ In k sklepu pristavim besede, ki jih je Mojzes izgovoril ljudstvu, ko jih je pod goro Sinaj pripeljal: „Danes, ko zaslišite Gospodov glas, ne uterdite svojih serc!“ Amen.

Pridiga za IV. postno nedeljo

(Homilija; gov. J. A—st.)

„Ko so bili pa nasitni, reče Jezus svojim učencem; Poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo.“

(Jan. 6, 12.)

Vvod.

Ko sem se hotel za današnjo pridigo pripravljati, in sem nedeljsko evangelje premišljeval, nisem se mogel zderžati, sam pri sebi zdihniti: Šv. evangelje so resnično božje bukve; svetega evangelija zapopadek je brezkončen, kakor brezkončen je njegov začetnik. Koliko lepih naukov in resnic ima postavim v sebi čudno pomnoženje kruhov. Zato hočemo nektere nauke iz današnjega evangelija posneti.

Razlaga.

1. Vi se čudite temu, kar nam sv. evangelje danes pove, da je Jezus s 5 kruhi in 2 ribami 5000 ljudi nasitil; toda ta čudež se še zmirej med nami ponavlja, ker Bog še zmiraj milijone in milijone ljudi nabranja z zernjem, ki ga v zemlji pomnoži. Pa ljudje na ta čudež premalo porajtajo.

Vi le malo zernja veržete v zemljo, in to zernje začne kaliti. Iz vsakega zernja zrastejo bilke, na vsaki bilki klas, in vsaki klas ima po 20, 30 in še več novih zern. Kar ste takrat na rami nesli na njivo, ko ste sejali, potlej s teškimi vozovi speljete na dom.

Eden tvojih prednikov je pred nekaj leti jabelčno peško v zemljo vsadil. Iz te peške je zrastle drevo, ki še zdaj na tvojem vertu stoji. Koliko jerbasov jabelk sta ti in tvoj prednik s tega drevesa že nabrala! Koliko jerbasov jabelk bodo še tvoji otroci in otrok otroci s tega drevesa dobili! To je čudež! Ena sama peška je bila vsajena, pridelki pa se od leta do leta ponavljajo.

Z eno besedo: kamurkoli svoje oči obernemo, povsod vidimo, kako ljubi Bog nam kruh množi, in iz malega veliko zrasti da, kar eno leto povzijemo, toliko in še več drugo leto spet pridelamo. Prav je imel torej kralj David, ki je v svojih psalmih prepeval: „Vseh oči, o Gospod, gledajo na tebe, in ti jim daješ jed ob pravem času. Ti odpiraš svojo roko, in vse, kar živi, napolnuješ s svojim blagoslovom.“ — O zahvalimo se torej svojemu nebeškemu Očetu, ki nas je do zdaj tako po očetovo — tako ljubeznjivo preživil, in terdno zaupajmo v njegovo vsemogočnost in ljubezen, da nas bo tudi v prihodno tako ljubeznjivo preživljal. Proč toraj z vso nepotrebno in presiljeno skerbjo za življenje!

2. Danešnje evangelje je tudi tolažbe polno za vse pobožne ljudi, ki se Boga zvesto derže, in si prizadevajo, goreče mu služiti. Kristus je za ljudstvo, ki je za njim vrelo, tako lepo poskerbel, čeravno ga niso prosili, kakor je on sam obljubil: „Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo priverženo.“ (Luk. 12, 31.) Pravičnih, pobožnih ljudi Bog ne zapusti, to nas uči sv. pismo starega in novega testamenta.

„Mlad sem bil, je rekel kralj David, in sem se postaral, pa še nisem videl pravičnega zapuščenega, ali da bi bili njegovi otroci kruha stradali.“ (Ps. 36.) Imenitna beseda! kmalo bi mislili, da je kralj David s temi besedami preveč rekel. Bil je David, ko je te besede govoril, zlo priletan, veliko je že doživel, veliko je videl, veliko poskusil, in vendar nobenega izgleda ne ve, da bi bil kak pravičen od Boga zapuščen, ali da bi njegovi otroci kruha ne bili imeli. Gotovo je David videl, kar tudi mi večkrat vidimo: pravične, bogaboječe ljudi, ki so se z marskterimi potrebami vojskovati imeli; iz sv. zgodovine mu je znano bilo, v kakošnih nadlogah je bil Job, Jakob, egiptovski Jožef; koliko je David sam imel ter-

peti, ko ga je Savelj preganjal, ko se je njegov sin Absolon zoper njega spuntal, ko so se drugi sovražniki zoper njega vzdigovali in vendar pravi: „Mlad sem bil, in sem se postaral, pa še nisem videl pravičnega zapuščenega;“ kako je mogel tako misliti? Zapomnite si, ljubi kristjani! David ne pravi, da bi še nobenega pravičnega ne bil videl v terpljenji in v nadlogah, zakaj to je dobro vedel, da marsikteri pravični ljudje, in tudi on sam je imel veliko terpljenja prestati, ampak on le pravi, da še nobenega pravičnega ni videl od Boga zapuščenega. David je pač marsikterega pravičnega v velikih nadlogah videl, tega pa se ne spominjam od svoje perve mladosti noter do starosti, da bi bil pravičen od nadlog petert, da bi bil od Boga zapuščen. Če sem pravične v nadlogah in v terpljenji videl, videl sem tudi, da jim je Bog hitro pomoč poslal, da je njih serčnost pomnožil, da je njih stanovitnost uterdil, da jih je s svojo tolažbo in s svojo pomočjo podpiral. Ubogi zaničevani Job je pozneji še enkrat tako bogat in spoštovan postal, kakor je bil poprej. Jakob, ki je moral iz Kanaanske dežele bežati, se je spet v to deželo povrnil, da jo je za svoje mlajše v posestvo vzel. Jožef, ki je bil od svojih bratov v sužnost prodan, je postal prvi za kraljem. In David je sam nad seboj poskusil, kako veličastno ga je božja previdnost vodila.

Kdor toraj pobožno kerščansko živi; kdor v Jezusa veruje in njegove nauke rad posluša, kdor za Jezusom hodi, kakor ljudstvo v evangeliju — njemu ne bo časnega živeža primanjkovalo, živež mu bo priveržen. „Pobožnost je za vse dobra, ona ima obljubo zdajnega in prihodnjega življenja.“ (I. Tim. 4, 8.)

3. Zakaj je Kristus kruhe pred v roke vzel, in je zahvalil svojega nebeškega Očeta, preden jih je razdelil?

S tem nas je učil, da vse od Boga pride, in da se mu moramo zahvaliti. (I. Kor. 4, 7.) O ljubi moji poslušavci! nikar te le lepe navade ne opuščajte, pred jedjo in po jedi moliti; Bog je, od kterege vse imamo, zato ga moramo za vsak dar prositi, in za prejete darove ga zahvaliti.

4. „Poberite kosce, ki so ostali, da konca ne vzamejo“ — je rekel Jezus učencem v današnjem evangeliju. S tem priporoča njim in nam vsem modro varčnost v vseh rečeh. Mi ne smemo nič zapravljati, ne smemo pustiti, da bi božji darovi konec jemali; kar danes ne potrebujemo, potrebujemo jutri, in kar sami ne potrebujemo, potrebujejo drugi.

Naj si to zapomnijo tisti, ki na prihodnost nič ne mislijo, in nič ne prihranijo za dneve potrebe, bolezní in starosti. — Še živali nas učé za prihodnost skerbeti, postavim čebele, mravlje. Pridejo slabe letine, napade človeka bolezen, se priplazi starost s svojimi nadlogami: kako dobro je, če človek kake prihranjene solde na strani ima

Naj si to zapomnijo tisti stariši, ki z lenobo, pijančevanjem

in drugimi potratami svojim otrokom nobene druge dedščine ne zapusté, kakor revščino, beraško palico in obupnost v sercu. — Taki otroci se navadno na duši in na telesu spridijo, in so sami sebi in drugim v nadlogo in težavo.

Pa mi bo morebiti kdo rekel: „To ni nobenemu nič mar, če zapravljam, saj svoje zapravljam — s svojim pa smem storiti, kar sam hočem.“ — Ni res, da svoje zapravljaš! Darovi, ki nam jih Bog daje, niso naši; Bog je gospodar črez to, kar nam daje, mi smo le hišniki. Bog pa hoče, da njegove darove prav obračamo, enkrat bomo od vsega svojega premoženja morali odgovor dati. Ti praviš: „Jes svoje zapravljam.“ Kaj potlej, ko svoje zapraviš? Potlej boš pa kradel, ali pa boš moral za beraško palico prijeti. Zato, zato je dandanešnji toliko tatov in toliko beračev, ker ljudje lepe čednosti varčnosti ne poznajo!

O zato žalujmo, da smo se do zdaj tolikokrat z zapravljivostjo pred Bogom zadolžili, in prizadevajmo si v prihodnjo bolj varčno z božjimi darovi ravnati. Koliko jerbasov bi bili že lahko prihranili, ko bi bili vse, kar smo potratili, skerbno spravljali in shranjevali!

5. Sv. evangelje pravi: „Ko je Jezus spoznal, da hočejo priti, in ga po sili vzeti, da bi ga kralja storili, je zbežal.“ Jezus zbeži, da bi ga kralja ne postavili; zakaj njegovo kraljestvo ni bilo od tega sveta. Tudi naše kraljestvo ni od tega sveta; zakaj tukaj nimamo nobenega stanovitnega mesta, ampak gremo prihodnjemu, večno obstoječemu mestu naproti. Nikar torej ne iščimo tega, kar je minljivo: posvetne časti, veselja in premoženja, ampak iščimo, kar nikoli ne mine: večne dobrote, večno veselje, večno čast! Če pa na vsako vižo hočemo kralji biti, bodimo kralji, toda v drugem boljšem pomenu. Božje kraljestvo je znotraj v nas, v našem sercu. Tukaj — v sercu — hočemo kraljevati črez svoje želje in notranje nagnjenja. Kraljestvo pregrehe in hudobije hočemo odpraviti, in kakor kralji hočemo kraljevati črez meso, črez svet in hudiča. To je prava prostost, s katero nas, kakor sv. Pavelj v listu pravi, Kristus obdaruje. (Gal. 4, 31.) Zahvalimo se mu za ta veliki dar, in nikar se spet v sužnost, pregrehe ne podajmo! Tudi Jezusa hočemo in moramo posebno pri sv. Obhajilu za kralja narediti, kjer še večí čudež dela, kakor je ta v današnjem evangelju; njega naredimo za kralja našega serca, t. j. njemu prizemo ljubezen, zvestobo in pokorščino. Tukaj — v našem sercu — naj gospoduje in kraljuje! Ravno zavoljo tega je tudi sv. cerkev tako uravnala, da se današnje sv. evangelje ravno današnje nedelje bere. Velik je čudež, ki ga je Jezus danes s kruhom storil; pa še večí je čudež, ki ga je storil s kruhom pri poslednji večerji. Veliko dobroto je Jezus ljudem danes storil, da je lačne nasitil; pa še večó dobroto nam je storil, da je postavil presv. zakrament rešnjega Telesa. Tu prejemljemo Jezusa z dušo in telesom, s kervjo in mesom, kot

Boga in človeka; tu nas Jezus oživlja in poterduje k vsemu dobremu, in nas redi za večno življenje.

Sklep.

Danešnje sv. evangelje od telesnega kruha daje nam prelepe nanke; pa posebno imeniten nauk je ta, da nas spominja dušne hrane, presv. rešnjega Telesa, ktereга bomo o tem velikonočnem času po cerkveni zapovedi sprejeli. Zatoraj opravite lepo in zvesto velikonočno spoved in sprejmite vredno presv. obhajilo; tako bote jedli nebeško mano, angeljski kruh, kateri vas bo oživljal in redil za večno življenje Amen.

Pridiga za V. postno nedeljo

(O presv. obhajilu; gov. Fr. T.)

„Tedaj, so pobirali kamnje, da bi v njega lučali; Jezus pa se je skrtil, in je šel iz tempelja.“ (Jan. 8, 59.)

Vvod.

Velike so bile dobrote in milosti, ktere je Jezus Judom skazoval, dokler je med njimi živel. — On je bil njih Odrešenik, obljubljeni Mesija, ktereга je Bog obljubil njih očakom, da ga bo poslal na svet. On je prišel iz nebes, na tem svetu tisto kraljestvo postavil, od ktereга so preroki toliko prerokovali, ktereга so brumni očaki toliko pozeleli, ktereга so se dobre duše toliko veselile. — Zategadelj je vabil Jezus najpoprej Jude v tisto kraljestvo; jim je oznanoval najsvetejše resnice, najlepše nauke, da bi tiste sprejeli in po njih živeli. Da bi si Jezus njih serca pridobil, bil je Jezus priljuden, prijazen z vsemi ljudmi, dobrotljiv, usmiljen proti ubogim, milostljiv proti grešnikom kakor proti pravičnim. Da bi jih Jezus prepričal od resnice svojih naukov, delal je velike znamenja in čudeže, s kterimi je ubogim ljudem na pomoč prišel in jim veliko dobrega skazoval za dušo in telo. — Ali kakošno plačilo je Jezus za vse te dobrote prejel? Kako so mu povernili njegovi rojaki za to veliko ljubezen, katero je do njih imel? — Oh! gerda nehvaležnost je bila njegovo plačilo, s pregrešnim djanjem, s preganjanjem in hudim sovraštvom, so njemu Judje povračali ljubezen, ktera je za nje v njegovem sercu gorela. — Akoravno je tako sveto in čisto živel, da je zamogel reči v pričo vseh ljudi in najhujših sovražnikov: „Kdo zmed vas me bo greha prepričal“; so ga vendar

terdovratni Judje sovražili, mu niso svojih sere odperli, mu niso verovali; ga niso hoteli spoznati za svojega Odrešenika; so ga opravljali, krivo sodili, so ga preklinjali in zadnjič, ko mu niso mogli nič več odgovoriti, so pobirali kamenje, da bi v njega lučali; Jezus pa se je skrtil, in je šel iz tempeljna.

Ljubi moji! Mi iz serca sovražimo hudobijo in terdovratnost Judov, s katero so se zoper Jezusa tako strašno pregrešili. — Ali se pa ne nahaja tudi med nami veliko kristjanov, ki se še zmirom, kakor nekdanj Judje, pregrešijo zoper Boga in svojega Zveličarja Jezusa Kristusa — ki ga ravno tako še zmirom zaničujejo, mu nečast delajo, če ne z besedo, pa s svojim razuzdanim življenjem, ki Jezusa na novo križajo s svojimi grehi, ki njegovo najsvetejše Telo oskrunjajo s tim, da ga nevedno zavživljejo, ki svojih grehov ne zapustijo in Jezusa tako po nevednem v svoje gerdo, omadeževano serce sprejemajo. O nesrečni taki ljudje! O da bi nobenega med nami ne bilo, ktereга bi ta nesreča zadela! Strah in groza me spreleti, kedar pomislim na nevedno zavživljanje najsvetejšega zakramenta. — Ker je zdaj posebno tisti zveličanski čas, da se pobožni kristjani k božji mizi približujejo in zavživajo Telo in Kri svejega Zveličarja: tako vam bom danes, da vas obvarujem velike nesreče nevednega prejemanja najsvetejšega zakramenta, pokazal,

1. Kako je potreba, se skerbno pripraviti na prejemanje sv. rešnjega Telesa, da ga po nevednem ne zavžijemo; in

2. V čem posebno to pripravljanje obstoji, da se Jezus po vrednem sprejme v duhovno hrauo in večno zveličanje. V imenu Jezusovem začnem!

Razlaga.

1. Ko bi posvetnih kraljev eden komu izmed vas napovedal, da bo k vam prišel, da bo v vaši hiši nekoliko dni prebival in pri vas ostal nekoliko časa: kako bi si vi prizadevali, njemu lepo prebivališče pripraviti, kako bi svojo hišo očedili, vse reči osnažili, vse lepo umili; kako bi vi svojo hišo okinčali in ozaljšali, kolikor bi največ mogli, da bi le imenitnemu kralju v vaši hiši prijetno prebivališče pripravili! — Glejte, ljubi moji! Kedar pa vi stopite k mizi božji, hoče tudi imeniten gost k vam priti; pa ne samo posveten žlahtnik — kralj nebes in zemlje hoče k vam priti, — ne samo v vašo hišo, ampak v vaše serce hoče prebivat priti, — ne samo za nekoliko časa, za zmirom se vam hoče podati, pri vas ostati in vaše duhovno življenje biti. Povejte mi, ali ne bo tedaj še veliko bolj potreba, temu najsvetejšemu kralju lepo, čedno in prijetno prebivališče pripraviti? — ali ne bo spodobno in pred vsem drugim potrebno, tudi kamerco našega serca lepo očistiti, lepo okinčati in ozaljšati, da bo vredno postalo za prebivališče ne-

beškega gosta Jezusa, ki hoče tamkej prebivati in s svojimi milostni nas oblagodariti za večno življenje!?

Nekdaj je Jezus v hišo stopil, v kateri so prebivali Lacar in dve brumni in bogoljubni sestri Marta in Marija. O s kakim veseljem so ga sprijeli. Kakošna je bila sreča za celo hišo! Kako si je Marta prizadevala, Jezusu lepo postreči in njemu čedno prebivališče pripraviti! In tudi po vsej pravici. Kdo bi si ne prizadeval nebeškega učenika spodobno sprejeti!? Ljubi moji! Tudi k nam pride nebeški gost, božji Sin Jezus — večkrat, v hiši našega revnega serca nas obiskat, nas poživljat, nas razveselit; o kako si moramo tudi mi prizadevati iz celih naših moči, njega spodobno sprejeti, njemu primerno in vredno prebivališče pripraviti v našem sercu! Kako potrebno je tedaj se skerbno pripravljati na preje-manje tega najsvetejšega zakramenta?!

Ko bi nam sveta cerkev samo enkrat pripustila v celem našem življenju to sveto rešnje Telo in Kri Jezusa prejeti; o kako bi se mi veselili, vsaki čas na tisti srečni dan, kedar bomo prejeli Jezusa, živega Boga v svoje serce, kedar se bomo sklenili s čistim ženinom naše duše! Kako bi vsaki dan mislili na tisto srečno uro našega življenja; kako bi mi komaj pričakovali nebeškega kralja, da nas bi enkrat vendar za vredne spoznal, nas obiskati v svoji neskončni milosti. Kako bi se mi dolgo, ja celo naše življenje pripravljali, nebeškemu kralju lepo, čisto prebivališče narediti v našem sercu. — Glejte, ljubi moji! naša sreča je še večja. Sveta cerkev nam ne pripusti samo enkrat v našem življenju Jezusa prejeti; ona nam dovoljuje, ona želi, ona priporoča nam večkrat to presveto Telo, ta angeljski kruh prejemati, to nebeško hrano zavživati. Ja, sam Jezus želi; večkrat k nam priti, pri nas prebivati, nas srečne storiti. O kako bolj se moramo torej pripraviti, koliko bolj skerbeti, da bomo vredni postali, Jezusa sprejeti in ga v svojem revnem sercu nositi. — O kako potrebno je, se prav pripraviti na zavžitje tega najsvetejšega zakramenta; zakaj strašne so besede sv. pisma, ki govorijo: „Kdorkoli bo nevredno ta kruh jedel in kelih Gospodov pil, je kriv nad Telesom in Kervijo Gospodovo in si sodbo — pogubljenje — je in pije, ker ne razločuje Telesa Jezusovega.“ (I. Kor. 11, 27. — Strašna je misel, — Telo in Kri Jezusa po nevrednem — k našemu pogubljenju prejeti! In vendar je sveta resnica, da le tisti Jezusa vredno prejme k svojemu zveličanju, ki se prav pripravi, ki svoje serce očisti, ki pripravi Jezusu vredno prebivališče; vsi drugi pa njega le zavživljajo k svojemu lastnemu pogubljenju. — O kristjani! sam Bog nas obvaruj te nesreče.

Da se nam pa vendar kaj takega ne zgodi, učimo se danes skerbno, kako se vendar moramo pripraviti, da bomo nebeškega gosta, Jezusa Kristusa po vrednem sprejeli, v zveličanje naše neumerjoče duše.

2. Hočemo Jezusa vredno prejeti, in se dobrot in milost deležne storiti, ktere on v naše serce prinese, moramo:

a) Naše grehe resnično obžalovati, ker smo ž njimi tako do-
brotljivega Očeta v nebesih razžalili, kateri je največe ljubezni vred-
den, — ki nas neskončno ljubi; — mi pa smo njegovim zapovedim
nasproti ravnali. Mi moramo si veliko razžaljenje božje prav živo
pred oči postaviti in potem greh sovražiti iz celega serca. Mi mo-
ramo skleniti, zanaprej se varovati greha kakor največega sovraž-
nika, in z božjo pomočjo se poboljšati, kakor tudi zvesto ogibati
vsake priložnosti in nevarnosti do greha. Potem se moramo vseh
naših pregreh čisto in zgrevano obtožiti pred namestnikom božjim,
da tako naše serce očistimo vsakega madeža, in tako Jezusu, ki le
v čistih sercih prebiva, vredno prebivališče pripravimo.

b) Je potrebno, da se prav ponižamo pred Bogom zavoljo
naših slabosti, zavoljo ničvrednosti, in zavoljo neskončne veličasti,
v kateri Jezus k nam priti želi.

c) Jezusu se moramo darovati z dušo in s telesom, njemu se
izročiti, in v njegovo sveto voljo se podati. Terdno zaupanje pa
tudi moramo imeti do njega, da nam je naše grehe odpustil, nas
zopet za svoje prijatlje prevzel, ako smo le na tenko dopolnili, kar
sveta cerkev od grešnika tirja, ki se z Bogom zopet spraviti želi.

d) Si pa, ljubi kristjan, vse to dopolnil, potem se bližaj an-
geljski mizi, pa vendar s svetim ljubeznipolnim strahom, rekoč:
„Gospod nisem vreden, te prejeti, ker sem te tako pogosto in to-
likokrat razžalil in svojega dolga še nikoli prav objokal nisem.“
„Gospod nisem vreden, te prijetei, ker še zdaj nisem prost od
nagnenja do odpustljivih grehov.“ „Gospod, nisem vreden te pre-
jeti, ker se tvoji ljubezni, voljni pokorščini še nikoli prav popol-
noma podvergel nisem.“

„O moj vsegamogočni in neskončno dobrotljivi Bog! stori po
moči svoje dobrote in s svojo besedo, da tega vreden postanem,
in tebe svojo ljubezen s terdno vero prejmem.“

Po obhajilu se kmalu zapri v svoje serce, pozabi enkrat na
vse druge reči, in izdihni k tvojemu Jezusu, ki ga v sercu imaš:
„O najviši nebeški kralj! kdo te je vpeljal v moje serce, k meni,
ki sem revna stvar, ubožček, slep in gol? in odgovoril ti bo:
„Ljubezen.“ — Ti pa odgovori na to: „O neustvarjena, o sladka
ljubezen; kaj hočeš od mene imeti? — „Nič drugega, kakor lju-
bezen,“ ti bo odgovoril; nobeden drug ogenj ne sme na altarji
tvojega serca goreti in v vseh tvojih delih, kakor ogenj moje lju-
bezni, ki vsako drugo ljubezen pogasne in pokonča. To sem vselej
prosil in tudi zdaj prosim od tebe, ker ves tvoj biti želim, in ves
moraš tudi ti moj biti.“

„Samega sebe zatajite, samega sebe zaničevati hočem, da
tvoje ljubezni vreden postanem. Tvoje serce hočem, da bi se z
mojim sklenilo.“

Sklep.

Tako moli, ljubi kristjan to presveto rešnje Telo, tako ga hvali, poveličuj, tako se njemu daruj, potem boš Jezusa vredno prejel, — Jezus bo prišel v tvoje serce, bo tvojo dušo z gnado napolnil, ti bo prinesel mir, ki ti ga celi svet podati ne more, te bo srečnega storil že na tem svetu. — Kristjani! tako prejmite Jezusa v tem sv. postnem času, in vi se bote najlepši pripravili, da vredno obhajate vesele velikonočne praznike v tem življenju — enkrat pa v nebeškem paradižu, kjer se bo Velika noč veselo obhajala vekomaj, — kar vam vsem iz celega mojega serca želim v Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Pridiga za praznik sv. Jožefa.

(Sv. Jožef naj bo naš patron! Gov. M. N.)

„Jožef je bil pravičen.“

V v o d.

Jezus, Sin božji, je kot Odrešenik sveta, človeško natoro v prečistem telesu Marije na se vzel in rojen bil. Potem mu je nebeški Oče za varha in oskerbnika dal nedolžnega, čistega, pravičnega Jožefa. O pač velika čast za sv. Jožefa, da je sveti družinci bil izvoljen za varha in oskerbnika! Zavoljo te velike časti, ki jo je od Boga dosegel, bil je sv. Jožef precej od prvih časov kresčanstva, in potem skoz in skoz do današnjih dni časten. Papež Benedikt XIV. ga je zapovedal v litanijah med sv. očake postaviti. Nekdajno sveto rimsko kraljestvo si ga je izvolilo za svojega patrona, in njegova podoba še dandanešnji skoraj vsako, vsako hiso lepša, in milijonov in milijonov ust vsakdan izrekuje njegovo ime, ki ga časté in se v njegovo prošnjo priporočajo.

Tudi ilirsko kraljestvo, h kateremu se tudi naša dežela prišteva, si ga je izvolilo za varha in patrona, in zato je dan sv. Jožefa pri nas zapovedan praznik. Spodobí se torej, da se danes seosebno tega svetnika spominjamo. Zato hočemo v današnji pridigi se učiti:

1. da naj ga pred vsemi svetniki precej za Materjo božjo častimo;

2. da naj si ga tudi izvolimo v svojem življenju za svojega patrona. Sv. Jožef prosi Boga za nas! —

I. del.

Bog sam je sv. Jožefa počastil, ker ga je varha in oskerbnika nebeške družinice izvolil, zato zasluži sv. Jožef, da ga za Marijo materjo božjo najbolj častimo.

Pa tudi Jezus, božji Sin je sv. Jožefa z imenom „Oče“ častil, akoravno je bil sv. Jožef le njegov rednik in oskerbnik. Zatorej se začudi sv. Bazilij in pravi: „Kteri angelj, kteri svetnik je pač to gnado zaslužil, oče nebeškega Sina imenovan biti?“ Bog je sv. Jožefu s tem imenom „Oče“, večo čast skazal, kakor vsem očakom, prerokom in apostelnjom, zakaj ti so le ime „služabniki“ Jezusa Kristusa, sv. Jožef pa je ime „oče“ Jezusa Kristusa dobil. Glejte torej, kako njemu gre pred vsemi drugimi svetniki največe češčenje.

Naše češčenje mora pa še rasti do sv. Jožefa, tudi od te strani, ako premislimo, da je tudi tako rekoč pripomogel k našemu odrešenju. Ali ni on nam našega Zveličarja Jezusa Kristusa varoval in oskerboval? Ali ni bil on, kteri je Jezusa pred tiranskim Herodežem rešil, na tihoma ž njim v Egipt zbežal? On mu je življenje ohranil, kakor majhnemu detetu, in je ravno s tem pripomogel k odrešenju. Zatorej zasluži po pravici, da za Materjo božjo naj bo nam prvi sv. Jožef, kterega naj častimo še seosebno.

Pa kakor je sv. Jožef že na tem svetu bil velik zavoljo svojih lepih čednost v očeh božjih, ravno tako je tudi za Marijo k največi časti povzdignjen. Bolj ko človek sveto živi, toliko ljubši je Bogu, toliko prej bodo tudi njegove prošnje vslišane. Sv. Jožef je pa v sv. pismu pravičen mož imenovan, t. j. kakor sv. Janez Krizostom razlaga, mož, kteri je vse čednosti na sebi imel. Iz tega lahko sklenete, ljubi kristjani, h kaki časti je Jezus svojega rednika v nebesih povzdignil, ker je na tem svetu tako sveto živel. Jezus Kristus je že tem večno plačilo v nebesih obljubil, kteri ga bodo v podobi revežev nasitili, oblekli, pod streho vzeli: kako plačilo je pač še le sv. Jožef prejel, ker on Jezusu zamore reči: Jes nisem samo ubogim, ampak clo tebi jed, pijačo, obleko in stanovanje dajal, jes sem te kakor malo dete tudi smerti pred Herodovimi rokami rešil. Zato pravijo sv. možje, da je sv. Jožef za Marijo vse druge svetnike na svetosti presešel. Ali ne bomo iz tega sklenili, da sv. Jožefu za Marijo gre največe češčenje, in da zasluži, da si ga za svojega posebnega patrona, besednika izvolimo. Zakaj naj si ga izvolimo? Zakaj naj si ga izvolimo za svojega posebnega besednika pri Bogu?

II. del.

Vsemogočni Bog je nekterim svetnikom mnogotere in posebne gnade podelil, s kterimi nam ubogim ljudem na pomoč pridejo. Da je temu tako, se je to pri marsikterih priložnostih na

čudno vižo pokazalo, in verni kristjani po tem takem v svojih posebnih potrebah se zdaj k temu, zdaj k unemu svetniku zatekajo. Tako postavim je že od starodavnih časov sem v navadi, da sv. Roka in sv. Boštjana imajo verni kristjani za pomočnika v nalezljivih boleznih in zoper kugo. Sv. Miklavža časté brodniki, ljudje okoli vode, da bi jih obvaroval povodenj in drugih nesreč vode; svetega Florijana imajo za pomočnika zoper ogenj; sv. Polono imajo za pomočnico zoper hude bolečine zobov, sv. Lucija je pomočnica v boleznih oči, sv. Štefana v nevarnostih pri konjih; in tako je še več drugih svetnikov, ki jih verni kristjani v tej ali uni potrebi na pomoč kličejo.

Sv. Jožef, ljubi poslušavci, je pa tako rekoč za vse potrebe najpervi in mogočniji besednik. Zakaj po vsi pravici si moramo misliti, da Jezus Kristus, kateri je bil na zemlji svojemu sv. redniku v vsem podložen, in je njemu tudi vse njegove želje spolnoval, tudi zdaj sv. Jožefu nobene prošnje ne bo odrekel. Zato govori od tega prav lepo sv. Bernard: „Enemu ali drugemu svetniku je dana moč, nam v nekaterih potrebah, nevarnostih pomagati; sv. Jožef pa nam zamore v vsaki potrebi pomagati, on zamore briniti vse, kateri se k njemu zatečejo.“

Poslušajte tudi, kaj sv. Terezija, velika častivka sv. Jožefa, iz svoje lastne skušnje govori: „Ne spominjam se, pravi ona, da bi bila kdaj sv. Jožefa kaj prosila, in da bi tega ne bila sprosila od njega. Za svojega posebnega patrona sem si ga bila izvolila za vse svoje dušne in telesne potrebe, in toraj vsakteremu priporočam, naj si ga izvoli v svojem življenju za patrona.“

Kristjani, sv. Terezija je bila velika svetnica, in od Boga posebno razsvitljena; ona je veliko bukev spala, ki so polne lepih nebeških nauk; zato je tudi, ko je še na tem svetu živela, bila močno čiščena in spoštovana; zatorej se smete pač na nje besede, na nje svét zanašati, in tudi vi, kakor ona, sv. Jožefa si zvolite za svojega posebnega patrona.

1. Posebni patron je sv. Jožef za zakonske ljudi. Zakaj tudi on je v zakonskem stanu živel, in skusil več težav in križev, kakor vsaki drugi. Ravno zato pa tudi usmiljenje ima z zakonskimi ljudmi, ki v težavah in križih živé. Kedar torej zakonski ljudje v težavah in nadlogah žalujete, le k sv. Jožefu se zatecite. Ker je bila ljubezen in zastopnost med njim in Marijo večja, kakor med vsemi drugimi zakonskimi, ki so kdaj na svetu živeli, zato on zakonskim posebno mir in zastopnost sprosi. O kako srečni so pač taki zakonski, ki jim sv. Jožef pri Bogu sprosi, da v lepi zastopnosti med seboj živé, in eden drugega k svetemu življenju napeljujejo, eden drugega pred grehom obvarujejo. V taki hiši je veselje do molitve, ljubezen do bližnjega in dobra izreja otrok. Vi zakonski! izvolite si od danes sv. Jožefa za svojega patrona, da

bote v ljubem miru skupaj živeli, v takem miru, ki ga le Bog zamore dati, ne pa minljivi svet.

2. Ravno tako je tudi sv. Jožef patron za otroke. Zatorej, o mati! si ti srečno otroka porodila, daruj ga, potem ko si ga najpopred Bogu in Materi božji darovala, tudi še sv. Jožefu, in govori z angeljem, kateri se mu je bil v spanji prikazal zavoljo Jezusa, tako: „O sv. Jožef! vzemi ti tega mojega otroka v svoje varstvo, tebi prav posebno tega otroka priporočam. Herodež bo iskal ga umoriti — svet, meso in satan si bojo prizadevali tega otroka pokončati: ti pa, ki te je Bog izvolil, da si mu njegovega Sina varoval, vzemi tudi mojega otroka v svoje naročje, in varuj ga, da srečno pride v nebeško kraljestvo.“ Mati! tako moli za svoje mlado dete, in jes ti povem, sv. Jožef bo tvoje materne prošnje vslišal!

3. Tudi je sv. Jožef patron za čiste duše, in kakor tak je tudi spoznan in čaščen. O vi vsi, katerim je kaj mar za nebeško čednost čistosti, kateri jo imate, in jo hočete še za naprej ohraniti, skerbite, da vam bo z lepim čistim življenjem sv. Jožef vaš varh in prijatelj. Da bote pa vredni, sv. Jožefa za svojega prijatelja in patrona imeti, morate pa tudi sami skerbeti, da bote vse storili, kar je potrebno, da si ohranite in pridobite to čednost, da bote od druge strani pa tudi vse opuščali, se vsega skerbno varovali, kar je zoper čednost čistosti. Spomnite se, da vam on vedno priporoča to čednost, in zato vidite na njegovih podobah, da belo lilijo v roci derži. Ta cvetlica je zavoljo svoje lepe barve podoba nedolžnosti, in pomenja njegovo angeljsko čistost. Res da je bil Jožef z Marijo devico zaročen, in današnje evangelje ga imenuje še clo moža Marije; pa nikoli nista bila v pravem pomenu mož in žena. Jožef in Marija, kakor pravi sv. Avguštín, sta skupej v devištvu živela. Kakor dva angelja sta skupaj čisto živela. Jožef je bil čist mladenec, in je čist ostal do konca svojega življenja. O mladenči in dekleta! imejte zgled sv. Jožefa pred očmi, bodite serčni v vojskovanju, ki ga imate zavoljo svoje čistosti prestati, vterdujte in tolažite se s tem da imate dopadenje božje, da uživata sladki mir svoje vesti, in upate neminljivo nebeško veselje. Če ste tudi revni na zemlji, če imate od dela terde žuljave roke, če ste v praznikih tudi revno oblečeni, če pa čistost ohranite, ste lepši, imenitniši in bogatejši pred Bogom in njegovimi svetimi angelji, kakor kraljeva hči v svojem dragem lišpu, ki je pa nedolžnost in čistost svojega serca zapravila in zgubila. Kakor na ponočnem nebu tiho in svetlo čudne zvezdice migljajo, kakor da bi bile večne lučice, ki pred božjim tronom goré: tako se svetijo iz grešne zemlje gor proti nebu duše čistih mladenčev in deklic. In vsevedni Bog z dopadanjem gleda na nje, in če take ostanejo, se bodo v posebni lepoti in večem veličastvu v nebesih svetili kakor drugi zveličani. V nebesih bodo najbližej za Jagučetom hodili, in novo

pesem peli, ki je drugi ne znajo peti, kakor samo tisti, ki so čistost ohranili.

O čiste duše! s to mislijo se tolažite in vterdujte; bodite pripravljene po dne in po noči za boj! zakaj vaših sovražnikov je veliko; in terdno zaupajte: da sv. Jožef, ki si ga za svojega varha izvolite, vam bo v vseh nevarnostih in skušnjavah pomagal, da bote zmagale.

4. In poslednjič mi vsi, kar nas je tukaj zbranih, zvolimo si sv. Jožefa za svojega patrona, ker on je tudi patron ob smertni uri. O ljubi moji, prišla bo enkrat ura za nas, v kateri bodo ljudje k naši postelji pristopili in nam prigovarjali in rekli: Ne bo od škode, ko bi se s sv. zakramenti previditi dali. Če nas bodo tudi še s tako prijazno besedo k temu nagovarjali, bomo si vendar le misliti morali, da z nami mora slabo biti. O tistikrat se bomo ozirali po pomoči. Pri kom pa jo hočemo dobiti? Pri kom bomo dobili, kar bomo želeli? Jes rečem, pri sv. Jožefu. Ja, sv. Jožef je poseben patron umirajočih. Glejte, on je, kakor sv. Alfons Liguori govori, posebno moč zadobil zoper hude duhove, kateri nas ob smertni uri napadajo. Ko je namreč Jožef našega Zveličarja pred tiranskim Herodežem obvaroval, podelil mu je Bog moč, umirajoče pred hudičevimi napadi varovati. Še bolj pa mu je bila ta moč dana, za patrona umirajočih biti, ker je bil tako srečen v rokah Jezusa in Marije umreti. S tem si je gnado pridobil, tudi svoje častivce varovati, in jim k srečni smrti pripomoči. Ja, sv. Jožef ne bo le sam svojim častivcem ob smertni uri na pomoč prišel, ampak bo tudi Jezusa in Marijo zraven pripeljal. O kako srečna smertna ura mora biti taka, zraven te sv. družinice svojo dušo izdihniti!

Sklep.

Kristjani! zapomnite si, da bote od danes za Marijo sv. Jožefa najbolj častili. Izvolite si ga za svojega posebnega patrona v svojem življenji, priporočujte se mu v vseh okoljščinah svojega življenja, izročujte mu svojo dušo in svoje telo, ravnajte svoje življenje po njegovem zgledu, potem smete upati, da vam bo na pomoč prišel, in da vam bo zvest, mogočen patron v življenji in ob smertni uri. Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo.

(Pozemeljska sreča in prijaznost sveta je nestanovitna. Gov. — f—)

„Množice pa, ktere se spredej in zadej šle, so vpile rekoč: Hozana Sinu Davidovemu! — Kdo ne bi bil mislil in verjel, da bo ljudstvo Jezusu vedno tako vdano ostalo! In vendar se je o kratkem vse spremenilo. Pozemeljska sreča je opotečna, in posvetna prijaznost je nestanovitna. To resnico vam bom danes razkazal:

V v o d.

Kedar je usmiljeni Jezus na današnji dan napolil se v Jeruzalem, skažovale so mu Judovske množice neizrečeno veliko čast. Spremljevalo ga je silno veliko ljudi. Eni zmed njih so razgrinjali svoja oblačila po potu, drugi so veje sekali z dreves in stlali na pot, po katerem je imel Jezus iti. Množice pa, ktere so spredej in zadej šle, so vpile rekoč: Hozana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kteri pride v imenu Gospodovem! — Kdo ne bi bil mislil in verjel, da bo ljudstvo Jezusu vedno tako vdano ostalo! In vendar se je o kratkem vse spremenilo. Pozemeljska sreča je opotečna, in posvetna prijaznost je nestanovitna. To resnico vam bom danes razkazal:

1. iz svetopisemskih zgledov, in
2. iz drugih dogodb. Pripravite se!

Razlaga.

I. Kako nestanovitno da je pozemeljska sreča in prijaznost posvetnih ljudi nam spričujejo mnogi svetopisemski zgledi.

1) Najočitniši zgled imamo nad Zveličarjem samim. Slišali smo v današnjem svetem evangeliju, kako močno so ljudje na današnji dan Jezusa častili in poveličevali. Pet dni po tem pa je ravno to ljudstvo pred Pilatom kričalo nad njim: „Križaj, križaj ga!“ Tožili so ga kar zapeljivca in podpihovavca, oropali so ga njegovega oblačila, ga neusmiljeno razbičali, s ternjem kronali, ga zaničevali, zasramovali in kar največega hudodelnika na križ pribili. Nobenega ni, da bi se za-nj potegnil, tudi zmed tistih ne, kterim je poprej tolike dobrote delil, ter gluhim dal posluh, slepim pogled, mertvim življenje; clo njegovi ljubljeni učenci ga zapusté, in Peter ga trikrat zataji, preden petelin dvakrat zapoje.

2. Kako nestanovitna da je pozemeljska sreča in posvetna čast in prijaznost ljudi, si je tudi že veliko poprej skušal pobožni kralj David. Ko je David še pastirčeval, mu je kralj Savelj obljubil svojo hčer v zakon in obilno blaga, ako bi premagal ošabnega velikana Goljata, in bi s tim rešil čast Izraeljskemu ljudstvu in mir poskerbel Judovski deželi. Kedar je pa David res premagal velikana, in so Judovske žene in dekleta preslavljevale

njegovo zmago in jo povzdigevale nad Savljeve zmage, ga je začel Savelj tako strupeno sovražiti, da mu je stregel clo po življenju. (I. Kralj. 18, 19.)

3. Kako nestanovitna da je pozemeljska sreča in posvetna prijaznost, si je skušal tudi poterpežljivi Job. Dokler je bil Job bogat in srečen so ga častili in se mu prilizovali njegovi prijatli. Ko je pa reven postal, mu nihče ni na pomoč prišel; in namesto da bi ga bili tolažili, so ga še clo žalili, ter mu očitovali, da ga Bog tepe, zato, ko je hinavec in skriven grešnik.

4. Kako nestanovitna da je pozemeljska sreča, posvetna čast in prijaznost ljudi si je skušal glasoviti Aman, služabnik kralja Asuera. Vžival je za kraljem prvo čast, in nihče ni pri kralju imel tolike veljave kot Aman. In vendar se je prigodilo, da je dal kralj ravno tega preslavljenega svojega služabnika obesiti na vislice, petdeset komolcev visoke, ktere je bil Aman poštenemu Judu Mardoheju postavil na svojem dvorišču. (Ester 3.)

5. Kako nestanovitna da je pozemeljska sreča in kako minljivo da je vse, kar je posvetnega, si je skušal neusmiljeni evangelijski bogatin. (Luk. 16.)

6. Kako opolzla da je pozemeljska sreča in kako nečimurna da je posvetna čast, in kako nestanovitno da je posvetno razveseljevanje si je skušal tudi kralj Salomon. Tako le nam sam pripoveduje: „Nečimurnost črez nečimurnosti, in vse je nečimurnost.“ (Pridig. 1, 2.) „Rekel sem v svojem sercu: Pojdem, in se bom vdal sladnostim, in bom vžival dobrote. — Počenjal sem velika dela, zidal si hiše in zasadil vinograde; naredil sem vertove in sadunosnike, in sem jih obsadil z mnogoterimi drevesi; in napravil sem si vodnjake, da bi močil log zelenečih dreves; posestvoval sem hlapce in deklet, in sem imel veliko družinjo, tudi goveda in veliko čredo ovec, več ko vsi, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu; nabral sem si srebra in zlata in premoženja kraljev in dežel; napravil sem si pevce in pevke in veselice človeških otrok, kozarce in verče v strežbo za datakanje vina; in presegel sem v premoženju vse, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu. — In ničesa, kar so poželele moje oči, jim nisem odrekel; in svojemu sercu nisem branil, da bi ne vživalo vseh sladnost, in se razveseljevalo na rečmi, ki sem jih bil napravil; in to sem si mislil ko svoj delež, da vživam svoje prizadevanje. In ko sem se obernal k vsem delom, v kterih sem se zastonj potil; sem videl v vsem nečimurnost in obtežnost duha, in da pod solncem nič ne obstane.“ (2, 1—11.)

II. Kako minljiva da je pozemeljska sreča, kako vbežna da je posvetna čast in kako nestanovitna da je prijaznost sveta in posvetnih ljudi se razkazuje zraven svetopisemskih zgledov tudi iz drugih dogodb.

1. Naj vam najpoprej v misel vzamem slavnega vojvoda Belizarja. Belizar je bil najimenitniši vojvoda cesarja Justinijana. V

vseh bitvah je bil srečen; premagal je Gote, Perze, Vandale; vzel je Sicilijo in užugal kralja Gilimera. Cesar sam mu je skazoval veliko čast; noben človek ni imel tolike veljave pri cesarju, kolikoršno je imel Belizar. Ali glej, kdo bi bil verjel, da se mu bo o kratkem vse spremenilo! Cesar je začel natolcovati, da se misli Belizar zoper njega vzdigniti, ter prekucijo naravnati; vzel mu je toraj njegovo imenitno službo in na zadnje mu je ukazal clo oči iztakniti. Slep ki je bil in oropan vsega premoženja je Belizar na zadnje tako silno obožal, da je v Carigradu pred cerkvenimi durmi miloščine prosil.

2. Enaka se je godila slavnemu vojvodu Aeciju. Živel je ob času Valentinijanovem cesarevanju, in je branil z močno in mogočno roko cesarja in cesarstvo. Cesar ga je močno obračunal in bogato obdaroval. Po nesreči pa se je Aecij cesarju zameril, in cesar ga je umoril z lastno roko.

3. Nič boljša se ni godila Sejanu. Sejan je bil ljubljeneц cesarja Tiberija, ljubljeneц Rimljanov, za cesarjem je imel prvo čast. V poznejšem času pa se je začel cesar bati, da bi mu Sejan po kroni ne stregel. Vergel ga je toraj v ječo, v kateri je Sejan prav revno sklenil svoje življenje.

Vse te prigodbe nam očitno spričujejo, kako ubežna da je pozemeljska sreča, kako minljiva da je posvetna čast, in kako nestanovitna da je prijaznost sveta in posvetnih ljudi.

4. Vse to si skušajo tudi še dandanes mnogi oskerbniki in služabniki, mnogi hlapci in mnoge dekle. Zdaj morda uživajo še vse zaupanje svoje gospode; kakor hitro pa se le količkaj zamerijo, pa že utegnejo priti ob poštenje, ob kruh in clo ob svoje zasluženo plačilo.

5. To si skušajo tudi marsikteri stariši nad svojimi lastnimi otroki. Že neverski modrijan Seneka je spoznal in rekel: „Ako bi tudi sto let živel kak otrok, in bi skazoval svojim staršem vse mogoče spoštovanje, jim vendar le nikakor ni v stanu poverniti vseh dobrot, ktere so mu starši skazovali.“ Toda dokler starši svojega premoženja iz rok ne spusté, jih morda otroci še spoštujejo in časté; kakor hitro pa so jim izročili svoje posestvo, se nehvaležni otroci do svojih staršev obnašajo tako gerdo, kakor bi nikdar ne bili nobene dobrote dobivali od njih.

6. Ravno to si skušajo tudi marsikteri bratje in sestre nad lastnimi brati in sestrami, kedar jih starši bolj ljubijo ali jim kaj več dajo ko drugim. Porok tega nam je egiptovski Jožef in zgubljeni sin (I. Moz. 37, Luk. 15.)

7. Še več nevšečnosti in neprijaznosti je včasih med drugo sorodovino (žlaho), ktera si je prijazna le tako dolgo, dokler eden od drugega kaj dobička ima ali pričakuje; se pa po kačje sovraži, kedar ne pričakuje nobenega dobička od svojih sorodovincev.

Sklep.

Pozemeljska sreča, in posvetna čast in prijaznost ljudi je toraj tako ubežna, minljiva in nestanovitna; nikar nikdar ne zastavljajmo svojega zaupanja v svet in posvetne reči, ampak ga zastavljajmo le edino v Boga. Kralj David pravi: „Zaupaj v Gospoda, in delaj dobro,“ (Ps. 36, 3.) in „ne zanašajte se na poglavarje, na človeške otroke, pri katerih ni pomoči.“ (Ps. 145, 2, 3.) Vse svoje besede in djanja tedaj obračajmo v Boga. Vse dolžnosti svojega stana opravljajmo pridno in zvesto in iz ljubezni do Boga. Da na kratko povem: Bogu zmerom zvesto služimo in v njegovo čast obračajmo vse svoje dušne in telesne moči, da nas bo Bog povzdignil in poveljčal v nebeškem Jeruzalemu, ter nam ondi dal srečo, ktera je neminljiva, in stanovitna, in večna. Amen.

Postne pridige.

(Spisal in govoril v Ptujju l. 1845 Fr. Cvetko.)

III. Pridiga.

„Jezus je izgnal hudiča, in ta je bil mutast.“ (Luk. 11, 14.)

V v o d.

V starih časih je bila velika nesreča, če je kateri človek imel hudega duha v sebi in pod hudičevo oblastjo bil. Ali nič menjša ni nesreča danešnje dni, če je človek pod oblastjo smertnega greha. Smertnega grešnika stan je žalosten in joča vreden; ker tak grešnik je ločen od Boga, odtergan od svojega dobrotnika, in cesta v nebesa mu je zaperta. Smertnega grešnika duša je tako rekoč z oblačno temo obvita; njegova pamet ni ravna, nego narobe; njegova volja je brez moči do dobrega; njegovo serce je mrtvo za čisto veselje bogaboječih del; ono ne občuti drugo kakor zajedavico vesti, druga ne, kakor strah in sramoto. Smertnega grešnika lamlje spomi na doprinešeno hudo, na žalostno prihodnjost; njemu je težavna vsaka ura, v kateri živi, ker kamorkoli gre, povsodi nosi težo vesti s seboj, in te teže ne more prej od sebe djati, dokler ga Bog za pokoro ne posveti in mu svojega namestnika na pomoč ne pošlje. — Čeravno greh človeka tako zelo spreoberne, čeravno ga v veliko nesrečo spravi, da se vendar nekteri človek grehu tako

oslepiti, da mu voljno, da iz ljubezni dosti let, včasih noter do smerti, kakor zvest hlapec služi. Ali med vsemi smertnimi grehi ni nobeden tako škodljiv, nobeden tako mezek, kakor greh nečistosti. Nečistnik se boji, da bi ga drugi videli; njemu dnevna svetloba ni po volji, zato, če le more, dan na temo spreoberne, samo da nima svetlobe in dneva za svedoka svoje nespodobnosti. Po nobenem grehu se ne prikaže toliko škode na duši in na telesu, kakor po nečistosti. Nečisti greh je taka gnjiloba, ki človeka najrajši v mladosti v večnost spravi, in ga tedaj v njegovi najčverstejši dobi potroši; je tak greh, ki lastno dušo in dušo zapeljanega bližnjega ob milost božjo in ob nebeško zveličanje spravi. Na drugi strani pa kako vesel, kako srečen v sercu, kako spoštovan je sramežljiv in nedolžen človek. Sv. pismo pravi: „Kako lep je čist rod; zakaj njegov spomin je večen, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.“ (Mod. 4, 1.) — Mladi ljudje in kristjani poprek bi tedaj morali največe težave prestajati, najljubše veselje si pritergavati, samo da bi si nebeški zaklad čistosti obvarovali. Ali dosti se njih na kerščanskem svetu znajde, ki krepost čistosti malo porajajo, in jo zavoljo malega dobička, včasih za požirek vina zapravijo. Kakor je za človeka nespodobno se v kaki muži kopati, tako je tudi za kristjana merzko se z nečistostjo ognjusiti, ker je s kervjo Jezusa Kristusa vmit, in z milostjo božjo obdarovan. Kje je vendar iskati vzrok, da mladi ljudje svojo nedolžnost današnji dan tako lahko zgubijo; da se tako lahko v greh nečistosti podajo? Ta vzrok skončati je hasnovito kerščansko delo in tudi dolžnost svojega duhovnega pastirstva. Jes vam zato hočem danes z božjo pomočjo dve besedi razložiti:

Perva bo: Kaj je od strani drugih ljudi, kaj od strani človeka samega krivo, da je sedanji čas nečisti greh tako zelo in skoraj povsodi razširjen?

Druga bo: Kteri pomočki obranijo človeka pred nečistostjo?

Poslušajte me vsi z veseljem. Nedolžni ljudje! vi iz mojih današnjih besed spoznavajte nevarnosti, s katerimi je vaša krepost ali previdnost obdana. Kteri pa so se že ob nedolžnost spravili, tisti si naj iz mojih besed vzamejo nauk, da se bodo z grešne ceste nazaj k Bogu obrnili.

Tudi stariši, gospodarji in gospodinje bodo v mojem današnjem nauku zagledali pregreške, ktere jih tožijo, da so dostikrat nečistega greha svojih podložnih krivi. Mi vsi pa si v tej uri naprej vzemimo, pogubi nečistega greha se ostro ustavljati, to je nečisti greh, kolikor je mogoče, zabraniti. Jezus, Marija in Jožef, bodite nam na pomoč!

I. del.

Kdo je kriv, da se sedanji čas nečisti greh v nemar tira?

I. Od ene strani drugi ljudje:

1. stariši so krivi, ki svojo deco nemarno odgajajo, ali se sami tako zadržijo, da deco v take misli in želje napeljejo, od katerih še deca ničesa ne bi znati smeli. — Znajdejo se na kerščanskem svetu take hiše, v katerih otroci kakor nespametne stvari rastejo; ja na ktere se manj skerbi obrača, kakor na marsiktero domanjo stvar. — Znajdejo se hiše, v katerih se otroci ne učijo niti sv. vere niti molitve, niti sramožljivosti; v katerih se otrokom vse pripušča, karkoli si prevzetnega in razuzdanega naprej vzamejo. — Znajdejo se hiše, pri katerih smejo otroci brez straha po noči in po dne potepati Njim se ne zabrani grešno tovarštvo, njim se ne prepovejo nečiste besede, ne bodikake pesmi. — Znajdejo se hiše, pri katerih vejo otroci vse zadržanje starišev pred zakonom razložiti, in s tem ložej, ker imajo stariši svedoka (pričo) svoje poprejšne razuzdanosti ali v lastnem hramu (hiši), ali pa se ti svedoki v obližji pri drugih hramih kažejo.

Ali se taki stariši morejo čuditi, če so njihovi otroci v nemar razuzdani in brez vse sramožljivosti? Če se vsakemu zapeljivcu dajo premagati? Če vse svoje želje spolnijo, ker niso navajeni sami sebe zatajiti? — O stariši! ki svojih otrok ne odgajate v strahu božjem, ki jih ne učite pridnosti, ki nimate pazke z bistrim okom na njihovo zadržanje; ne krivite nikogar drugega, kakor sami sebe, če si morate poleg razuzdanih otrok samo žalost, sam joč zavživati; ne krivite nikogar drugega, kakor sami sebe, če so vaši otroci od bližnjih zasramovani in zaverženi; če od bližnjih ne dobijo poštenja in ne pomoči. O stariši! kako strašen bo vaš račun pri Bogu. Za vsako pohujšanje, ktereга je človek kriv, pravi Kristus, si zasluži, da bi se mu mlinski kamen na šinjak obesil, in bi se v morskо globočino vtopil; zdaj pa jes prašam: Kakošno kazen pa si zaslužijo tisti nemarni stariši, ki svojim otrokom toliko pohujšanja zadevajo; ki jih od hudega ne vračajo, ki svoje otroke na tem in na nemem svetu v pogubo vtapljajo?

2. Od strani bližnjega so nad doprinašanjem nečistega greha krivi lagodni (hudobni) izgledi nečistih grešnikov in prilizavanje zapeljivcev. — Nečisti grešniki lahko serca le količkaj k temu grehu nagnjena za seboj potegnejo. Zdaj je na svetu ta grešna navada, da skoro vsak mladeneč hoče imeti svojo hotinko, in skoro vsaka dekla si išče svojega ljubčeka. In ko so taki ljudje spoznali, dajo na skorem slovo nedolžnosti in sramožljivosti. Med deseterim znanjem prepovedane ljubezni pa devetero ljudi konec svojega nečistega veselja objoče. Razvajeni mladi ljudje se sicer danešnji dan za nedolžnost malokedaj žalostijo, in si tudi več za sramoto ne rajtajo, ko so se z drugim očitno zagazili. Ker

je že v vsaki občini toliko zapeljanih deklic najti, mislijo prevzetni, da za tisto ni več velika sramota, ktera po nečisti cesti za njimi pride. In če človeka ni več sram, tedaj ga tudi ni strah, greh doprinesti. Če se greh zagovarja, če imajo nekteri gospodarji to za dobro delo pri Bogu, ako nečistnike pod streho vzamejo, ali nje zakrivajo, tedaj dobi tudi ta greh celo lahko občinsko pravico. — V vsakem kraju pa se še znajdejo zapeljivci, ki pridnim in nedolžnim ljudem pegubljuje zanjke stavijo. Oni gladijo tiste in se jim prilizavajo, ktere hočejo v greh zapeljati. Zapeljivci tudi dosti obečujejo, in vse sorte mite pošiljajo ali sami davajo; podmitijo tudi tujce, samo da bi spolniti mogli svoje nesramne želje. Oni dekliče povabijo v razuzdane tovaršije, postavim na ples, jih z vinom omamijo in jih čez red hvalijo, samo da jih ložej v greh zamotajo in vlovijo. Zapeljivci vejo vero na Gospoda Boga, na neumerjočnost duše iz serca pregnati; oni vejo s tem slepiti, da nečistost ni greh zavoljo prirojene slabosti človeške nature, in če so enkrat jim besedo božjo in vero na nebesa in pekeli iz serca izlagali, tedaj pade nedolžna duša gotovo v njihove mreže in potem večidel tudi v njih umerje. — Oh kako se bode takim morivcem kerščanskih duš enkrat v večnosti godilo? Kako veliki strahi jih bodo na smertni postelji lamali, ko jim bode vest oponašala rekoč: „Skoz tvoje pohujšanje se je ta in ta duša od Boga odvernila in na pot nemarnosti podala in potem v smertnih grehih zaspala. Na svetu si satanu služil, kmalu boš v peklju od njega plačilo prejel.“ — Ljubljena mladina slovenske zemlje! ne glej na malopridne ljudi, ampak glej rajši na življenje bogaboječih kristjanov! Ne poslušaj sladkih besed nevernih zapeljivcev; rajši poslušaj in v sercu hrani zveličansko besedo božjih namestnikov, in svojih skerbnih, ljubeznjivih starišev! Vi zapeljivci pa obrnite svoje oči na rane Jezusa Kristusa, ki vam pravijo, koliko so človeške duše vredne, ker so s tako drago kervijo iz hudičeve oblasti odkupljene. One vam pravijo, da vi še dandanes znovič Jezusa Kristusa z nečistim grehom brez usmiljenja križate. — —

II. Do zdaj smo tiste vzroke preiskovali, ki so od strani drugih krivi, da je v sedanjem času nečisti greh tako zelo razširjen. Na dalje pa hočemo pogledati, kaj je od strani človeka samega krivo.

1. Očiželjnost (poželjenje oči). Navadno hočejo ljudje vse videti in vedeti, kar jim ni nikdar ali konči za zdaj ni potrebno videti in vedeti. Zato hoče mladina vse pregledati, vse preiskati, vse poskusiti; med tem pa dosti vidi, kar je grešno; dosti najde, kar je pegubljivo; dosti poskusi, kar mu dolgo časa, večsih vse žive dni in tudi v večnosti škodi. Ko bi ti mladeneč ne bil hodil na nektere kraje, bil bi še zdaj nedolžen; ko se ne bi bil na tistem kraju nečiste pesmi naučil, ko bi ne bil videl nespodobnega oblačila in na pol nagega života pri štimanih ženskah se tvoje serce ne bi nikdar z nečistim smetjem nateplo. — Očiželjnost je mo-

drega in bogaboječega kralja Davida v smertne grehe spravila. Raz strehe svojega hrama (hiše) je namreč zagledal lepo ženo Betzabeo v kopelji, in to je bil vzrok, da je njenega moža Urija dal umoriti ter je ž njo zakon prelomil, čez pol leta ž njo nečisto živel in na tak način sam sebe in svojo deželo, kateri je pohujšanje dajal, v nesrečo spravil. Glej, človek! kako je potrebno svoje oči strahovati! — Dina, hči bogaboječega očaka Jakoba, je šla v mesto Sihar, da bi si ondi pri nekem obhajilu svoje oči napasla nad žensko opravo in gizdo. Šla je gledat, ali tudi njo je zapeljivec zagledal. Z doma je šla nedolžna in čista, domu pa je prišla s krivično vestjo in samodružnim telom. — Tudi dandanes je marsiktera deklica na ples samo gledat šla, pa se je ondi v znanje zapletla in v greh zamotala. Marsiktera je tudi na božjih potih, kamor se je brez potrebe podala, v nesrečo prišla. Iz teh besed je spoznati, da je najbolje, če so mladi ljudje po spolih odločeni, če mladenčiči s svojimi tovarši in dekličiči s dekličiči tovaršijo. Tako drugi spol ne dobi grešne nadražbe. Modri Salamon pravi: „Moja nevesta je kakor zagrajen ograd (vert).“ V zagrajenem ogradu pa rože brez motenja cvetejo, ni se treba bati, da bo njim kdo z dotikanjem cvet in duh skvaril. Vijolice, ki med ternjem rastejo, dajajo najboljši duh od sebe. Tako so tudi tisti mladi ljudje najbolje okovarjeni in spoštovani, ki se v pokorščini, v ponižnosti, v strahu božjem najrajši pred očmi svojih starišev in naprejpostavljenih znajdejo, in niso željni gledanja zunaj domanjega hrama. Če pa s tem rečem, da se vam dekličičem od moških zanjke stavijo, opomnim vas tudi, da ve dekleta na stran pustite tisto brezredno željo, po kateri se hočete z gizdo po sili dopasti in pogled posvetnjakov na sebe obrniti.

2. Od strani človeka samega zdajni čas tudi pijanost nečisti greh goji. — Pijanost kri zburka, pamet oslepi, in človeka zmoti, da ne ve, kaj je lepo, kaj pravično in kaj pošteno in kaj je dolžnost. V pijanosti je človek prevzet in brez sramožljivosti, in se ne da berzdati. In kaj iz te omamovice izhaja? Nič drugega, kakor nespodobno zadržanje. Lot, katerega sv. pismo hvali, da je bil ovači (drugači) pravičen in bogaboječ, se je v pijanosti hudo z nečistim grehov pregrešil. To nas jako opominja, da bi se pijanosti izogibali, in se ne bi smeli v pijanosti z drugim spolom shajati. Vsak pameten se tistega germa izogiblje, v katerem ga kača čaka. Tisto germovje pa, v katerem se mladi ljudje v nedolžnost opikava, so kerčme in tisti koti, v katerih se mladina z vinom ob pamet spravljja.

3. Slednjič še moram omeniti en vzrok, ki nečistost pospešuje, to tem bom bolje, ker s tem vzrokom nekteri ljudje svoj nečisti greh zagovarjajo; namreč siromaštvo, in zavoljo siromaštva želja enkrat z zakonom k svoji sreči, pod lastno streho priti. — Zavoljo tega oskerbljenja se zvečine

ženski spol rad v nečisti greh poda. Nekatere nespametne ženske si mislijo s tem poprej srečo pridobiti, če se z grešnim življenjem priporočajo. Ali kako zelo se zveksine take ženske vkanijo! Ko so si zapeljivci svoje želje nasitili, radi zapeljane nesrečnice zapustijo. In čeravno se zakon sklene, je malokdaj vesel, malokdaj srečen, ker Bog v takem zakonu pregrehe samskega stana kaznuje. Marsiktera deklič bi v srečen zakon prišla, ko bi nedolžna ostala, ali takrat, ko je nedolžnost zapravila, je tudi sreča mimo nje odšla; zdaj je zapuščena in zasramovana; zdaj od drugih ljudi zaveržena na samoči svoje poprejšnje življenje objokuje; zdaj z otrokom grešne ljubezni strada, in sama sebe toži, da se je v nevoljo vtopila. — Kolikokrat svojega hotiva pogleda, mora si misliti: „O ti nesrečna sirota! ki ne poznaš svojega očeta, ki si za to na svet postavljena, da bi si bridkosti na svetu vživala! Kdo bo za tebe skerbel; kdo te učil; kdo se tebe usmilil?“ Kolikokrat prekolne zapeljana deklič tisto uro, ko je začela zapeljivcu verovati!

Moje ljubljene kerščanske dekliči! spametovajte se vendar in premislite: greh nikdar v srečo ne pelje, le nedolžnost in pridnost človeka zadovolji. Tudi bogatec, če je grešen, je pred Bogom siromak; priden, nedolžen, pravičen, bogaboječ človek pa je v sercu in pred Bogom bogat, čeravno malo glešta. — Ostanite tedaj sramožljive, ostanite nedolžne in pridne; okovarite si čistost, ki je v nebesih večje cene, kakor vse drugo na svetu. Prizadevajte si najpopred, da bote za zveličanje oskerbljene; iščite najpred božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo na zemlji bode vam priverženo, pravi večna resnica, Jezus Kristus.

To so glavni vzroki, zavoljo katerih se nečisti greh zdajni čas tako zelo širi. Zdaj vam moram pa še razložiti, kaj mora človek učiniti, če hoče svojo čistost in nedolžnost okovariti (obvarovati); od tega pa v

II. delu.

Če hočeš, moj kristjan! svojo čistost in nedolžnost okovariti (obvarovati) tedaj moraš sledeče pomočke v roke vzeti:

1. Misli vsak dan večkrat, posebno pa misli, kedar te skušnjava nečistosti obhaja: Bog, moj nebeški Oče vse ve, on vse vidi, on vse čuje. Ta vera na vsepriučujočnost božjo mora se otrokom od perve mladosti v serce djati in se v človeškem sercu tako vkoreniniti, da ima vedno pred seboj tako živ spomin na Boga, kakor svetlo solnce. Ko bi bil ovači (drugači) brez sramožljivosti, ga je vendar strah, nečisti greh očitno doprinašati. Sv. Efraima je razuzdana ženska na nečisti greh vabila. Ona jej reče: „Privolim, če hočeš na trgu z menoj grešiti.“ Ona odgovori: „Tam bi naju ljudje videli.“ Na to pa on reče: „Če se ljudi tako bojiš, tembolje

še bi se morala bati Boga, ki po noči in po dne vse vidi, naj bo očitno ali skrito — Nič tedaj človeka pred grehom bolje ne straši, kakor prav gost in živ spomin na povsodpričujočega svedoka našega življenja, na Gospod Boga. — Egiptovskega Jožefa je hotela lastna gospodarica v greh zapeljati, on pa se obvaruje s tem spominom: „Kako bi jes mogel tak greh pred očmi mojega Gospoda Boga storiti.“ S to bogaboječo mislijo je premagal skušnjavo. — Kaj drugo pa je krivo da se današnji dan šesta božja zapoved tako vnamar in tako pogostem prelomi? Kaj drugo kakor to, da ljudje spomin na Gospoda Boga iz misli pustijo. Če tedaj tudi vi, dragi moji sobratje! svojo čistost okovariti (obvarovati) hočete, tedaj premislite dostikrat pri sebi: če me nihče drugi ne vidi, če sem okoli in okoli sam, Bog je vendar pri meni: čeravno sem sramoti pred svetom odtegnjen: čeravno me kazen človeške sodbe ne doseže, božjej pravici ne morem uiti; sramoti sodnjega dneva se ne morem izogniti. Če ste vi, kerščanski prijatelji! v hramu (hiši), mislite pogostoma na Boga, in da bote ložej na-nj mislili, pogledjte dostikrat na božje razpetje, ki v vsaki hiši za mizo v kotu visi; če ste zunaj hrama, imejte Boga pred svojimi očmi, in si mislite; Bog ima še veliko svetlejšje oči, kakor solnce. Kamorkoli greste, vzemite Boga s seboj za tovariša. Karkoli delate, pozovite Boga na pomoč, in on bo rad k vam prišel, in če bo priča vašega dela, bo ga tudi blagoslovil. Če ste brez dela, molite, in Bog bo tudi takrat pri vas.

Ali jeste ali pijete, le brez Boga ne jejte in ne pijte. In ko tema svet pckrije in si trudni život počitka želi, dajte se v serčni zahvali Gospodu Bogu v roke, naj bo tudi skoz noč pri vas, naj bo varuh vašega življenja, varuh vašega hrama, varuh vseh duš pri vaši hiši. Ti pa, ki po noči priliko iščeš, da bi greh nečistosti doprinesel, ti pa misli, da, če tudi ves svet spi, Bog vendar bedi. Na tak način bote se, dragi slovenski sokristjani, pred vsakim grehom, tudi pred nečistostjo obranili. Če bote Boga vedno v svojem spominu imeli, bode vaša duša živ tempelj božji, in on bode v njem prebival. Kjer pa se Bog zaderžava, tam mora satan z grehom pobeogniti.

2. Če hočeš svojo čistost in nedolžnost okovariti (obvarovati), moraš visoko vrednost in ceno nedolžnosti in čistosti spoznati in pred očmi imeti. — O kako zlahtno blago je čistost! Mi se moramo z lastnim mesom, s hudim duhom in z zapeljivim svetom bojevati, če si hočemo čistost okovariti (obvarovati). Ali ko bomo na uni svet prišli, bomo zavoljo čistosti črez ange-lje božje povzdignjeni; angeljci božji namreč smejo Jezusu Kristusu samo streči, čisti ljudje pa so njegovi ljubljene bratje in njegove ljubljene sestre. — Kako ljubeznjiva je nedolžnost! Vsak jo rad ima; vsak jo spoštuje. Procesije in cerkvena obhajila so olepšana, gostovanja so veselejša, če se nedolžne dekličiči

pri njih znajdejo. Nevesta, ki ni nedolžna, nima krone; s tem je na znanje dano, da je nedolžnost na zemlji in v nebesih krone vredna. Kaj je lepše, kakor nedolžen in čist človek! Njegovo oko je čisto, kakor božje nebo; njegovo lice cveteče, kakor roža ali lilija. Če si siromak, pa poleg siromaštva nedolžnega in čistega serca, najdeš povsodi prijatelje in pomoči; vsi pravični ljudje te z veseljem zagovarjajo. — Kaj se Bogu na zemlji bolje dopadne, kakor nedolžna duša! Prečista devica Marija se je Stvarniku nebes in zemlje ravno zavoljo čistosti tako dopadla, da jo je izvolil za mater svojega edinorojenega sina, Jezusa Kristusa. — Kdo je v nebesih med vsemi svetniki najbolje spoštovan? Kdo drugi, kakor nedolžne in čiste duše moškega in ženskega spola? Sv. evangelist Janez piše v svojem razodenju božjih skrivnosti od čistih in nedolžnih ljudi tako: „V nebesih bodo mladenči in deklice imeli na čelu božje ime zapisano, bodo z belo obleko oblečeni; v svojih rokah bodo nosili oljke, in bodo povsod šli z jagnjetom božjim, Jezusom Kristusom, kamurkoli bode se podalo. Device bodo v nebesih tako pesem pele, katero bodo vsi drugi svetniki radi poslušali, ali za njimi ne bodo mogli peti.“ Sv. Bernard pa deviško čistost s temi besedami hvali, rekoč: „Kaj je na zemlji dražjega, kakor deviška čistost? Ona povzdigne človeka, ki je zavoljo grešnosti božji sovražnik, za nebeškega prijatelja; ona napravi iz človeka angelja. Čistost kaže v smertnem telesu nebeško čast.“ Ko bi ti, kristjan, ceno in vrednost čistosti bolje spoznal, ne bi je tako v nemar zapravljjal zavoljo kratkega grešnega veselja. Svet ne dosegne z vsem svojim zlatom in srebrom njene cene.

Okovarite torej skerbno ta nebeški zaklad, vi moji ljubljeni slovenski bratje in sestre! Ali se ne zadovoljite se samo s tem, da bi se samo od zunaj ljudem deviški zdeli, temuč bodite deviški tudi po svojem sercu, v kterege le Bog vidi. Boga pa ne more nihče vkaniti.

3. Če hočeš svojo čistost in nedolžnost okovariti (obvarovati), tedaj premisli večkrat škodo, katero si napraviš z nečistim grehom na duši, na telesu in na svojem poštenju. — Sramota pride tako hitro za nečistimi ljudmi, kakor tenja (senca) za človekom, ki na solnce stopi. Zakaj pa pride za nečistim grehom tako hitra in tako velika sramota? Zato, ker je tako gnjusen, da kristjan, po nauku sv. apostelja Pavla, še govoriti ne bi smel od nečistega greha. Od goljufije, od nevoščljivosti, od skoposti in od vseh drugih smertnih grehov smeš govoriti, čeravno so strašni in človeško serce stresejo. Ali dotakni se le z eno besedo nečistega greha, pa boš videl, da nedolžna lica od srama rudečica obide, kakor da bi jih s kervju oblil, in doraščeni ljudje oči in glavo k zemlji povesijo, če se jim o nečistem grehu govori. Tako gnjusen je nečisti greh. — Nečistnika tedaj tudi nihče ne spoštuje; namreč tisti človek, ki je njegov sogrešnik, ga ne

more v sercu spoštovati. Nečisti greh potroši premoženje in mozek človeškega telesa, vso kri skvari, moč vzame, pripravi največe bolečine, dolge in strašne bolezni ter človeka poprej pod zemljo spravi, kakor bi ovači božja volja bila. — To je škoda, katero nečisti greh na telesu stori, na duši pa nečisti greh pamet oslepi, voljo skvari, nemirno vest dela, vero preoberne, pokoro zabrani, nebesa zapre in v peklu s ternjem postelje. Ne dajte se goljufati, če se škoda, katero nečisti greh na duši in na telesu napravi, tako hitro ne prikaže, ker ne izostane pri nobenem, temuč gotovo pride. In če se nečisti greh tudi na tem svetu ne bi kaznoval, tedaj Bog to samo pripusti, da bi nečistnik v večnosti s tem ostrejšo kazen prejel.

S k l e p.

Zdaj veste, moji kerščanski prijatelji, kaj je krivo, da se toliko nečistega greha doprinaša; razložil pa sem vam tudi, kaj morate storiti, če hočete svojo čistost in nedolžnost obvarovati. Slednjič pa vas vse prosim: ohranite moje besede, kot nauk vašega duhovnega očeta, v svojem sercu. Sinovi in hčere, hlapci in dekle! delajte veselje svojim starišem, svojim mešnikom, vižarom in naprejpostavljenim s pobožnim, sramožljivim in bogaboječim življenjem; ne gubite si peščenja pri ljudeh; ne devajte se z grehom ob milost božjo, in ob upanje na nebeško kraljestvo; ne žalite z razuzdanim zaderžanjem svojih očetov in mater; ne kvarite si z nečistim grehom duše in telesa. Ostanite krona svoje fare; ker čem več nedolžnih hlapčičev, čem več čistih devic je v kateri fari najti, tim poštenejša je vsa fara.

Ti pa, ljubljeni nebeški Oče! blagoslovi moje danešnje besede, blagoslovi vse nauke starišev, hišnih gospodarjev in gospodinj; vižaj serca svojega mladega ljudstva, vižaj nas vse, naj bi vsi tako živeli, da bi enkrat v nebesih bilo toliko svetnikov, kolikor je ljudi na zemlji. Amen.

IV. Pridiga.

„Človek naj sam sebe presodi; in tako naj je od tega kruha, in pije od keliha. Zakaj kdor nevredno je in pije, si sodbo je in pije.“ (I. Kor. 11, 29. 29.)

V o d.

Danes teden nas je začela naša ljubeznjiva mati, sv. cerkev opominjati, naj bi v sedanjem postnem času svojo vest v resnični spovedi očistili in slabo dušo s sv. rešnjim Telesom okrepili. Za-

voljo tega nam tudi današnje evangelije prebrati zapove. To evangelije nam pravi, da je Zveličar veliko množico ljudstva z malo troho kruhov nasitil. Pet jezer ljudi je dobilo le pet ječmenovih kruhov in dve ribi, ktere je Jezus blagoslovil, in se je s tem popolnoma nasitilo. Ni res da je bil to velik čudež? Poleg tega čudeža pa še vidimo drugega, namreč, da je potem bilo več ostanjkov kakor poprej kruhov. Tak čudeži pa se še današnje dni v katoliških cerkvah godijo. Ena drobtinica sv. rešnjega Telesa namreč človeško dušo popolnoma násiti, ves kelih tega svetega angeljskega kruha pa, če se na drobtinice razdeli, tudi za več jezer ljudstva zadostuje. In kar od vrednega povžitka sv. rešnjega Telesa zaostane, ni sitost za kratek čas, temuč je žirovnost za vse veke. — Glej, moj kristjan! tako še današnji dan pri tebi Kristus ravno take čudeže dela, kakoršne sv. evangelije pripoveduje, namreč, da iz male trohe angeljskega kruha na zemlji pride tvoji duši večer hasek (dobiček). Tako je sudi tu ostanjkov več, kakor kruha samega. — Ali kakor nam sv. evangelist Janez od tistih ljudi, ktere je Zveličar na tako čudežni način s kruhom nasitil, dalje pravi, je nekaj ljudstva pri Jezusu le tako dolgo ostalo, dokler je od njega jesti dobilo; ko pa mu je Jezus drugi dan začel od duhovnega kruha, od sv. rešnjega Telesa govoriti, zapustil ga je del obdarovanega ljudstva ter ni hotel več Jezusovega nauka poslušati in ne več na-nj verovati. — Ravno tako se tudi današnje dni kerščansko ljudstvo na dvoje loči. Eni kristjani namreč iz serca radi in vredno sv. reznje Telo prejemajo, drugi pa samo dobrote za telo od Boga radi sprejemajo, zavživanja sv. rešnjega Telesa pa se izogibljejo. Pervi se večnega življenja, drugi pa, če po ne vrednem k božji mizi grejo, peklenške pogube najejo, ker sv. apostelj Pavelj nas tako opominja: „Človek naj sam sebe presodi, in tako naj je od tega kruha in pije od keliha; zakaj kdor po ne vrednem je in pije, si sodbo je in pije.“ Sv. evangelist Janez pa očitno uči, da je v Judeža Iskarijota takoj hudič stopil, ko je pri poslednji večerji sv. rešnjega Tela po ne vrednem prijel. Jes imam zaupanje, da je med nami pač malo takih najti, ki ne bi ob vuzemskem času sv. rešnjega Telesa prejeli. Ali tisti, ki ga po vrednem prejmejo, in tisti, ki se ga ogibljejo ali po ne vrednem povžijejo, bodo se na sodnji dan pred vsem svetom očitno razločili. Pripravimo se tedaj vsi na ta dan velikega računa, umijmo se v spovedi, da bomo od grehov čisti; plačajmo s pokoro, kar smo z grehom pri Gospodu Bogu zakrivili; okrepimo se s sv. rešnjim Telesom; ker večnost je dolga cesta, za nas vesela ali žalostna, kakoršni bomo na račun prišli. Ker nam sv. pismo pravi: „Človek! pri vseh svojih opravilih misli na poslednje reči, in vekomaj ne boš grešil“; zato sem si naprej vzel, danes vam kerščansko resnico od sodnjega dne pred vaš spomina postaviti, naj bi vas s tem spominom od greha odvernili. Jes torej rečem:

1. Sodnji dan bo strahoviten, ker od smertivsta-

jenje telesa bo muko nespokorjenega nesrečnega grešnika po dvoje povzdignilo.

2. Razodetje grešnikove vesti bo njegovo sramoto pred vsem svetom z verhom napolnilo.

3. Slednja sodba, pri kateri se bo moral zaverženi grešnik od vsega sveta ločiti, bo ga k zdvojevanju gnala.

Poslušajte z zbranim duhom besedo od sodbe božje in si jo k sercu vzemite, da vas ne bo nesreča dospela, in da si ne bote morali njene nesmilječnosti skusiti. — Bodite pripravljeni na moje besede v imenu tistega, ki bo prišel soditi žive in mertve.

I.

Nespokorjeni grešnik ne veruje na vstajenje svojega telesa, kar nima nič dobrega pričakovati. Sv. apostelj pa imenuje take ljudi nespametnjake, ker se jim zdi, kakor da Bog, ki je svet iz ničesar stvaril, ne bi mogel človeškega telesa iz praha drugoč oživiti; ker menijo, da Bog ne bo mogel izmed velikih kupov mertvaških kosti pravičnika od hudobnika spoznati, in bo tedaj pobožnik svoje plačilo zgubil, prevzetni grešnik pa se jezi božji odtegnil. Ali sv. Pavelj nasproti uči, rekoč: „Vsi bomo od smerti vstali ter se pred sodnjim stolom Jezusa Kristusa prikazali, da vsak prejme, kar je v življenju storil, hudo ali dobro.“ Zdaj pa tedaj poglejmo, kako bo od smerti vstajenje telesa muko nesrečnega grešnika po dvoje povzdignilo.

Od tistega časa, ko je nespokorjeni grešnik slednjo sapo izdihnil in v pekel obsojen bil, terpi v ognju bolečine, ki se z besedami ne dajo dopovedati. Ali zdaj še mora samo duša terpeti, ker truplo je brez občutka in življenja na zemlji ostalo. Taka nesrečna duša se spominja sredi svojih bolečin na telo, svojega nekdanjega ljubljenelega tovariša na zemlji, s katerim je bila v srečnejših časih tako tesno zedinjena, s katerim si je na zemlji toliko veselja zavžila. Ko pa se je od telesa ločila, je vse terpljenje na njo planilo. Taka duša tudi ve, da bo Bog po letih, in po stotinah let en dan dal, kterege dne bode ona drugoč s telesom sladko in nerazvezljivo zavezo sklenila. Z veliko željo čaka na tisto uro, ki bo morebiti njej tolažbo prinesla, kakor hladna voda žejnemu jeziku. Res pride — slednji vseh dnevvov, sodnji dan. Zvezde so potemnele, svet je po ognju očiščen, glas sodnje trobente po vsem drobu černe zemlje hrumi in mertve vseh narodov k novemu življenju zove. Prah v grobih se giblje in pepel se edini, kosti se zravnavajo in druga drugi bližajo in na mah jih meso pokrije. Trupla vseh ljudi se prikažejo, pa življenja še nimajo v sebi. V tem hipu hitijo duše iz svojih prebivališč, da bi vsaka v svoje poprejšnje truplo stopila in ga oživila. Ali kakošna bodo nespokor-

jene duše svoja trupla našla? Sv. pismo pravi: „Z gnjilobo in červi bode tako truplo obdano“, in na drugem kraju: „Kazen hudobnikova bo na večne čase ogenj in červje.“ In sv. apostelj Pavelj pravi: „Vsi bomo od smerti vstali, pa vsi se ne bomo premenili.“ Samo izvoljeni bodo na sodnji dan častljivo svetlo telo obleki; nespokorjeni bodo temno, smerdeče, červivo telo obderžali.

Če vi, dragi moji! zdaj ktereга koli mertveca pogledate, kaj vidite? Čermljeno, blede barvo, vodeno meso, smrad in červe. Takošno bo duša nespokorjenih ljudi svoje truplo našla. „Ah, bode si tedaj duša zdihnala, je to tisto telo, ki je z menoj delalo in z meno vred se veselilo; nad katerim sem imela toliko dopadenja, ktereга sem tako skerbno gizdala, in čigar željam sem se tako rada vdajala.“ Taka duša nespokorjenega grešnika bi se rada drugoč v najgloblejše prepade pekla pokopala, samo da se jej ne bi trebalo drugoč s tem truplom, polnim smrada in červov zediniti. Ali moč, kateri se zastonj ustavlja, jo sili, da se drugoč v svoje poprejšnje telo podati mora. In potem duša spet nevoljva: „O nesreča! to je zdaj za me še hujše, kakor pekel. In v tem nesnažnem telesu bo meni na večne čase prebivati? O ti pravičui, pa strahoviti Bog! ki me vkončáš, ko moje želje spolnuješ. Oh, da moram v tem telesu stanovati, ktereга sem si tako nazaj želela.“

S takim javkom in jočem bo šla duša v telo večne smerti, ktereга spet oživi na obojno žalost. Zdaj se tudi telesa prejme peklenki ogenj ter segne na vse žile, segne na drob in na mozek kosti; in tako terpi duša podvojene muke v vsakem delu gorečega trupla. Kdo popiše od peklenkega ognja žareče oči, kdo strahovite poglede, ki se na vse kraje sučejo, in žgeče solze, ki brez nehanja tečejo; kdo škripanje in klepet z zobmi, kdo nespodobo lica, na katerem se je poprej božja lepota svetila, in na katerem se zdaj peklenščakova podoba kaže? Na kateri koli kraj se od nesrečne duše oživljeno telo oberne, vse se ga izogiblje, vse pred njim beži, kakor prerok Nahum dopriča.

Ljubeznjivi bratje! glejte, kako bo na sodnji den vse premenjeno! Marsikoga bote videli, ki je bil na zemlji štiman bogatec, kateremu se približati si je vsak za največo srečo rajtal. Marsiktera na tem svetu visoko hvaljena ženska lepota bo se prikazala, na ktero je na svetu vsak gledal, ktereј se je vsak sladil, in kateri so posvetnjaki vsakoverstne prazne časti skazovali. Na sodnji den bodo taki razuzdanci stali zapuščeni, zaničevani in vsem bo se pred njimi hretilo (merzilo).

Mislite si zdaj, ljubljени kristjani! dva na veke zaveržena človeka, ki sta na tej zemlji med seboј prepovedano ljubezen imela, in si Bog ve kolikokrat vernost prisegla, mislite si, ko se na sodnji dan z neznašnjimi telesi srečata, kake sovražne besede, kaka oponašanja bota drug drugemu pravila! kako sramoto bota občutila zavoljo gnjusobe svojega poprejšnjega življenja! Kako zelo bode se

njima do endruega hretilo (merzilo)? Za jeze bi drug drugega pokončala, ko bi imela moč in oblast. In ker ogenj v peklu ne vgasne in grižeči červi nikdar ne vmerjejo, bodo tudi telesa zaverženih grešnikov na večne čase živa — za nje veliko hujša muka, kakor smert.

Če se vam strahovito zdi, dragi sobratje! ko o teh mukah slišite, kak strah še le nas bo prijel, ko bote nje z lastnimi očmi gledali, ali ko bote nad seboj te strahе drugim dajali gledati. Posnamite iz tega vsi, kam človek pride, če Boga pozabi, in svoje serce preveč na ta svet pobesi; če samo telesu streže, dušo pa na stran postavi; — glejte na tem, kam napeljejo človeka razuzdane navade, čezmerna gizza telesa, grešne tovaršije in pogubljiva prevzetnost: vse hoteti misliti, vse videti, vse čuti, vse povedati, vse večiniti. Kteri po tej navadi živijo, segajo po besedah sv. Pavlja na svoje meso in bodo na sodnji dan za plačilo prejeli gnjilobo in smrad, večno pogubo in večno smert. Nasproti bodo pa tisti, ki na duha segajo, od duha večno življenje zadobili, to je, kteri so v čistosti, v nedolžnosti, v zatajevanju, v pravičnosti, v treznosti, v poterpežljivosti, v ponižnosti, poprek po zapovedih božjih živeli, bodo z lepim, častitljivim, svetlim telesom od smerti vstali in si večno veselje zavživali. Od mnogih svetnikov beremo, da so njihova telesa po smerti lep duh od sebe dajala, in mnogo trupel svetnikov še imamo dandanes, ki so še skoz mnogo let nestrohnela, to je brez gnjilobe in smrada.

Kerščanski bratje in ljubljene sestre! pred živim Bogom vas torej prosim, imejte vsmiljenje s svojimi dušami; imejte vsmiljenje s svojim telesom. Premislite, da si vsi na sodaji den po dvoje muko povzdignete, če v grehah živite in brez pokore v grehih vmerjete. Zdaj pa moram prestopiti k drugemu strahu sodnjega dneva.

II.

Drugi strah sodnjega dneva bo, da bo vest človeka pred vsem svetom razodela in ga s sramoto pokrila. — Nam se zdi, da je tista sramota že zadosti velika, kedar mora grešnik po smerti pred stol najvišega sodnika stopiti ter iz njegovih ust sodbo večne pogube čuje. Ali ta sramota je večini ljudi neznana; le tistim, ki so ž njim vred v peklu, in Bogu, ki vse reči spregleda je znana. Spomin na marsikterega v peklu terpečega se na zemlji še morebiti visoko spoštuje; njegove kosti počivajo v pozlačenih grobih; njegovo hvala razglašajo pisma po vsej zemlji. Ali na sodnji dan, na dan pravice božje, bode sleparija te hvale zginila in ne bo iskre sleda za seboj pustila. Na sodnji dan bo pogubljeni grešnik vsako troho poštenja, časti in hvale zgubil in moral bridek kelih sramote do dna izpiti.

Kaka bo že ta sramota: pred obličje vsega sveta stopiti z nečistim, smerdečim telesom, ter že s tem znamenje svojega pogubljenja kazati. Ali to je le začetek sramote. Bog bo zdaj tisto besedo spolnil, s katero se je skoz preroke grešnikom grozil. Pri preroku Nahamu pravi Gospod: „Glej, jaz pridem nad tebe, in bom odgernil tvoj sram pred tvojim obličjem in bom narodom pokazal tvojo nagoto, in kraljestvom tvojo sramoto; in bom vergel na te gnjusobe, in te bom osramotil, in te dal v vzgled;“ (Nah. 3, 5. 6.) to je, hudobnik, ti si menil, da bom jaz tebi podoben in bom tvoje krivice zakril; ali jaz te hočem pri svetlem dnevu razodeti in s sramoto pokriti. Jaz te hočem zasramovanju in psovanju vsem ljudem prepustiti in na obilni meri svoje sramote boš spoznal, da sem jaz Gospod, kteremu se ne more nihče ustavljati.

Pravični in strahoviti Bog bo na enkrat pred ljudmi vseh časov vse zagrinjalo raztergal, za kterim se je pogubljeno serce v življenju skrivalo. S svojo mogočno roko bo vse globočine krivičnosti preiskal in iz njih tako množino grehov na svetlo spravil, da se bo grešnik sam pred njimi prestrašil. — Zdaj bo se prikazalo neizmerno število hudih misli, nespodobnih besed, nesramnih pogledov in grešnih del, ki so se skoz mnogo let zaporedoma nasledovala in vse grešnikovo življenje spolnovala. Zdaj bo naprej stopila nevoščljivost, sovraštvo, laži, ogovarjanje, krivice; prikazali bodo se grehi otročinstva, grehi perve mladosti, doraščene starosti in poslednjih starih let; grehi vsakega dneva, vsake ure, vsake minute; lastni in ptuji grehi, grehi neznani in pozabljeni; tudi grehi, s kterimi smo se štimali, ker smo nje za pridnost držali; grehi vseh sort, vseh počutkov, neizmerno veliki grehi, grehi, kterih zdaj samič imenovati ne moremo — vsi bodo se na enkrat pokazali, in svet bode vse te grehe na drobno spregledal ter velikost in množino krivice pri čistem spoznal. Tedaj bode se spolnilo, kar Bog pri preroku Ezeielu pravi: „Jaz bom vse tvoje pregrehe na te nadeval; moje oko bo te ojstro preiskalo in jaz se ne bom več črez tebe vsmilil.“ — Kdo bo pač mogel tako razodetje vesti pred vsem svetom prestati? Zdaj bode se očitno razkrila skazljivost in vsa derznost nesramnega grešnika. Da vam le ene prikazni razodenem: Ta mož, ki je bil na glasu, da je sama pravičnost, ki sam od ničesa ni govoril, kakor od pravice, kteremu se je rado blago zaupalo — ta mož je bil goljufvec; on je svojo čast in poštenje le zaviti slepariji imel zahvaliti. Na sodnji dan bo ves svet izvedel njegove tatvine, njegove prisege, njegovo podmikovanje. Ta žena, ki se je svojemu možu tako verna kazala, na katero se je mož tako jako zanesel, je zakon prelomila. Na zemlji so jo ljudje za pošteno rajtali, ali sodnji den razkrije njeno razuzdanost. — Ta mlada deklič, ktere pobožnost in sramočljivost se je tako hvalila, ni bila v resnici in v djanju Bogu zvesta, am-

pak na skrivnem je svojo nesramnost tirala, kar bo sodnji dan razodel. — Ta moški, ta ženska je v spovedi svoje grehe zatajila, po nevrednem sv. rešnje Telo prejela; to vse bo sodnji dan spričal. Na sodnji dan bode celi svet vse goljufvice, vse prešestnike, vse skazljivce, vse skrivne grešnike spoznal, in tako bo se drugoč spolnilo, kar Bog skoz preroka Nahuma pravi: „Jaz bom vsem ljudem tvojo nagoto pokazal, in bom te pred vsemi kraljestvi s sramoto pokrila.“

Premislite bratje! stan takega grešnika. Po vseh krajih zartert, z gnjusobo svojih grehov obtežen, samo za pekel osnovan, stoji na solncu večne pravice (zakaj naše zemeljsko solnce je že potemnelo). To solnce pa ni drugo, kakor svetost in neskončna čistost božja, taka čistost, pred katero se angeli sramujejo. V svitlobi tega solca bo moral grešnik z nečistim smrdljivim telesom, s svojimi pregrehami obdan, neizmerni in visokočastiti množini zveličanih ljudi naproti in mimo nje iti. On bo prehodil vse verste nebeških duhov in izvoljenih božjih, bode videl njihovo gospostvo, čul njihovo hvalo, in zdaj drugač po dvoje občutil svojo sramoto, svojo nesrečno pogubo. Na zemlji se je on zvestim služebnikom božjim posmehoval, in nje zaničeval; tam se mu zdaj povrača. Izvoljeni bodo sami pri sebi o njem tako govorili: Glej, to je tisti, ki se je črez Gospoda Boga vzdignil, ki je Bogu vojsko napovedal, ki je nas za nespametnike, razglaševal, ker smo Bogu služili in njegovo božjo besedo obražali. Naj da nam zdaj pove, ali je služba božja sleparija, ali je prevzetnost res modrost.

Po oponašanju izvoljenih bodo prišle tožbe in javk sogrešnikov in zapeljanih ljudi, od vseh krajev bodo nanj planili, in terjali svojo dušo in veselo večnost, ob katero jih je on spravil. Marsiktera ženska bo tožila: Ti prilizljivi zapeljivec si mi vzel moje najdražje blago, nedolžnost in pridnost in me v jamo terpljenja zapeljal. Marsikteri moški bo kričal: Ti nesramna žena si mene v pekel vabila. Spet drugi bo nevoljeval: Oče in mati! vidva sta mene grešiti učila, učila na nebesa pozabiti in za pekel delati. Cele vesnice, cele fare, cele dežele bodo tiste neverne pohujšljivce preklinjale, kateri so vzrok njihovi nevolji. — Ali od vseh glasov, od vseh kričev, ki se črez grešnika vzdignejo, bode najmočnejši krič, ki pride iz njegovih lastnih pers. Dokler je grešnik živel, tolašil in miril je svojo vest, ali zdaj ona gromi in se ljuti, kakor jezna zverjad. Njegova vest, vsakdanja priča vseh malopridnih del, pride kot pravični tožnik zdaj v tako stisko, da sama od sebe na glas pravi svoje krivice in nesramnosti, svojo ljubezen do hudega, svoje hretenje (merzenje) pred dobrim, svoje zametavanje pameti, svoje zaničevanje božjih milosti, svojo nehvaležnost in sovraštvo do Gospoda Boga. Grešnik bi se po tem rad pokončal, ker spozna, da na svetu ni nič malopridnejšega od njega, ter kliče: „Brezi in gore, planite črez me, in pokrijte mojo sramoto, do-

končajte mojo nesrečo, mojo težavo.“ Ali vse zastoj; on mora na večne čase živeti, mora na večne čase sam sebe gledati, na večne čase sam sebe zaničevati. Tako bo se spolnila beseda preroka Daniela, rekoč: „Oni bodo se od smerti vzbudili, da bi svojo sramoto na večne čase gledali.“

III.

Sodnik še se do zdaj ni prikazal, ali prva minuta sodnjega dneva je grešniku že oznanila, da nima drugega dočakati, kakor ostro sodbo brez vsega vsmiljenja. Mu mar gnjusoba njegovega telesa, sramota, s katero je pokrit, ne oznanjate zadosti, kako bode božji sodnik ž njim ravnal? Je mar med milijoni ljudstva le eden vsaj iz njegove žlahte, njegovih prijateljev, ki bi ga pomiloval? Je mar kateri med svetniki, ki so poprej za njegovo zveličanje skerbeli, ki so črez njegove pregrehe žalovali, in mu toliko ljubezni in poterpežljivosti skazovali, — je mar kateri, ki bi zdaj s s milečnim očesom nanj pogledal? Tudi tisti grešniki, ki so si ž njim vred pekel zaslužili, postali so njegovi nepotolažljivi sovražniki. Poleg teh pa še se mrtva natora črez-nj vzdigne. Zemlja pod njim hruli, je nepoterpežljiva in bi ga rada iz svojega krila vergla. Morje vzdiguje visoko svoje valove in ga s šumom straši. Nebo nad njim gromi in mu pravi, da zanj nima drugega kakor strele. Ves svet tedaj nespokornega grešnika na sodnji dan v pekel suva.

Na enkrat se prisveti na nebeški višini znamenje odrešenja; na enkrat se prikaže sv. križ. Ali za pogubljenega grešnika ta križ ni več znamenje zveličanja in smilečnosti, temuč je znamenje jeze in pogube. Nespokorjeni grešnik trepeče, ko zagleda križ, češ, to je tisti križ, kterega sem tolikokrat zasramoval, ja tudi preklinjal, in kateri zdaj s tistimi, ki so ga molili, vse premaga. To je tisti križ, na katerem je kri Sina božjega tekla, ki bi za me moral biti vsa tolažba, vse zaupanje, pa mi zdaj le strah in zdvojevanje povekšava. Ta križ mi pravi, da mene nič ne more izgovoriti. Jaz sem bil kerščan, pa vendar sem bil pagauskega zadržanja: sem bil kristjan, pa sem pri pogledu sv. križa vendar z Judom vred merzlega serca bil; jaz sem tistega, ki je na križu za me vmerl, s svojimi grehi drugoč križal; skoz vse svoje življenje sem ga križal, kako milost tedaj smem od njega pričakovati?

Slednjič prinese svetli oblak Sina človekovega, Jezusa Kristusa. Vse oči so nanj obrnjene. Lepši, kakor zgodnja denica, svetlejši kakor solnce naše zemlje, z veličanstvom oblečen, ki ga človeška pamet ne more poprijeti, z oblastjo obdan, proti kateri je vsa oblast svetskih kraljev toliko kakor nič, od milijonov angeljev spremljan in z morjem svetlobe obsijan vsede se najvišji sodnik živih

in mertvih na svoj tron. Črez malo časa se zaslišijo od vseh krajev vesele in hvaležne pesmi. Izvoljeni božji grejo v naročje Zveličarjevo in se postavijo na njegovo pravo (desno) stran. Zaverženi grešnik pa trepeče, ne more besede izreči, obrača v zemljo svoje oči, iz katerih bridke solze tečejo, in se od sodnika kot satanov hlapec z njegovimi tovarši vred na levo stran zaverne. On sliši lepe lastnosti zveličanih hvaliti; sliši, kako nje kralj večne časti z imenom: „izvoljeni mojega Očeta“ počasti, in kako nje vabi nebeško kraljestvo v posest prijeti. — Zaverženega grešnika pri tem lomljejo čemeri, ki iz nevoščljivosti izhajajo, in izvoljenih sreča povekšava njihovo muko in nesrečo. Da bi njegova jeza do verha prikipela, zagleda še med množino izvoljenih nekdanje tovariše svojega grešnega življenja, tiste namreč, ki so se s pravo pokoro k Bogu nazaj podali, v kervi božjega jagnjeta svoje grehe vmili, noter do smerti božjim zapovedim zvesti ostali, in zdaj krono nebeško zadobili. On je priča njihovega veselja, kterega imajo sami nad seboj, ker so grešne verige srečno poterli, v sv. zakramentih svoje duše k novemu življenju prerodili; ker se truda niso bali, solz ne nevolili, in zveličanje z velikim trudom pokore na se potegnili. On spozna, da bi se bil ravno tako lahko zveličal, kakor oni, ker mu je pamet svetila, vest ga opominjala, in ker so sv. zakramenti njemu ravno tako na pomoč vpostavljeni bili.

Pa zdaj sodnik grešnika drugoč pogleda. In ti pogledi so, kakor žareče strele, ki njegov drob prebodnejo in sežgejo. To poresni kralj David, ko pravi: „Kakor peč boš nje ožaril ob času tvojega serditega lica.“ Kakor v jesen veter listje pred seboj žene in suče, tako žene strahoviti glas Kristusov grešnike v večno pogubo, rekoč: „Poberite se od mene, vi prokleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angeljem. Poberite se od mene vi, kterim sem jaz življenje dal, vas po svoji podobi stvaril in k temu osnoval, da bi v mojem svetlem raju z menoj vred srečni bili: poberite se od mene vi, zavoljo kterih sem jaz drugi svet stvaril in vas obilno z dobrotami obložil; poberite se od mene vi, zavoljo kterih sem jaz nehvaležnost in razžaljenje tako dolgo prizanašal, vam grehe odpustil, vam milosti ponujal, poberite se od mene vi, ktere sem jaz tako ljubil, da sem se zavoljo vas jokal, zavoljo vas terpel, zavoljo vas vmerl; poberite se od mene vi, ktere moram zdaj, dasi sem sam blagoslov, prekleti; vi nesrečniki ste kletev in nesrečo razširjali, zdaj pa naj kletev in nesreča na vse veke nad vami počiva. In pri besedi: prokleti, bode skoz vso nebeško višino grom odgovoril; prokleti! Po tej besedi večne sodbe Kristus na nesrečnike poslednjokrat oberne svoje oči, v kterih se kaže vsmiljenje in jeza; potem pa se hitro vkraj oberne k izvoljenim, kterim se tako ljubeznjivo prismejova, da se nebo in zemlja razveseli. Izvoljeni še enkrat svoje hvaležne pesmi povzdignejo. Med temi pesmami se odprejo nebeška vrata,

in pokažejo vso lepoto božjega kraljestva, v kterega angelji in vsi izvoljeni idejo pevajoč: „Aleluja! hvala in čast bodi Bogu in ja-netu božjemu.“

Med tem se začne zemlja, na kateri zaverženi grešniki stojijo, vdirati, pekel se odpira, in k sebi vleče hlapce in dekle svojega kraljestva. Zdaj ko so nesrečniki videli zveličanje izvoljenih, občutijo po dvoje svojo nesrečo in njihovo zdvojevanje nima nobenega konca ne kraja. Vsa moč, vse serce njim vpadne; vsi v solzah plavajo, in ko slednjokrat proti nebesom pogledajo, kričijo z jočem in ihtenjem rekoč: „Srečno, raj veselja! ti prebitek živega Boga, ti stan mira in sreče, za kterega smo tudi mi stvarjeni bili, pa so nam ga naši grehi na večne čase zaperli. Mi se ločimo od tebe, Oče smilečnosti, ker nismo več tvoji otroci; mi se ločimo od tebe, božji Sin, ker nas ti za svoje brate in sestre več ne spoznaš; kajti zastonj si svojo kri za nas prelil; mi se ločimo od tebe sv. Duh, ker smo te prisilili, nas sovražiti. Mi se ločimo od tebe, čista devica Marija, mati živih, ker smo te mi rajši za sovražnico, kakor za prijateljico imeti hoteli. Mi se ločimo od vas, naši angelji varuhi, ktere smo mi zapustili, da bi se z našimi pohujšljivci in pogubljevci potovaršili. Srečno! vi prijatelji, kterih dobre svete smo mi zaničevali. Srečno, kerščanski stariši, ki ste nas z jočem prosili, naj bi sami s seboj vsmiljenje imeli, pa vaših prošenj nismo hoteli vslišati. Srečno! drage zakonske tovaršice, s kterimi smo tako sladko zavezo imeli, in od kterih se zavoljo nevernosti za vselej ločimo. Srečno! vsi nebeški prebivalci, nas pekel tirja! Srečno lepi dan zveličanske večnosti, mi se moramo v terdo temo večne noči podati. Srečno veselje, mir in zapanje, srečno na vsikdar! muke in zdvojevanje je od zdaj naš delež. — S temi besedami se vderejo v goreče žrelo. Peklenska vrata se za njimi zaprejo, da se na veke ne bodo, več odperla. S tem je vse dopolnjeno!

Sklep.

Tako strahovit je sodnji dan; tam bo res za nespokorjenega grešnika joč in skripanje z zobmi. Tem govorjenim besedam, ki so iz sv. pisma vzete, nimam jaz kaj več pristaviti; samo opomnim še vas: Delajte pravo pokoro, dokler ste zdravi in živi: zavživajte s pravim haskom (dobičkom) sv. zakramente. Zdaj še so za vas dnevi zasluženja, dnevi zveličanja. — Slednjič vas pa prosim, bratje in sestre! poterčajte z meno vred na svoje persi in recimo vsi vkup: Bogi, bodi nam v bogim grešnikom na našo smertno uro, in na sodnji dan smilečen in milostljiv. Amen.

V. Postna pridiga.

„Kdo izmed vas me more greha pokriviti?“ Jan. 8, 46.

V v o d.

Nobeden človek izmed vseh, kar jih živi na zemlji, ne more pred vsem svetom, posebno pa pred očmi svojih sovražnikov brez straha vprašati: „Kdo me more kakega greha pokriviti?“ — Mi vsi smo v grehu spočeti, v grehu rojeni in svoje žive dni grehom podverženi. Če bi mi rekli, da smo brez greha, ne bi resnice govorili. Le Jezus Kristus je bil brez greha, in je torej brez straha mogel svoje najhujše sovražnike poprašati: „Kdo me more kakega greha pokriviti?“ Ali on je bil človek in Bog vkup, in njegova božja natora je človeško natoro vsikdar vižala. — Čeravno pa je bil Jezus brez grešne krivice, je vendar moral največe muke prestati; on je namreč med dvema razbojnikoma na kervavem križu visel, in na križu preklet najsramotošne smert preterpel. Od kod pa to pride? Če je brez krivice, zakaj se pa kaznuje? Sv. apostol Pavelj nam na to vprašanje odgovori rekoč: „Kristus je zavoljo naših grehov terpel in vmerl.“ — O kaka kervoločna, škodljiva zverjad je tedaj greh. On ni samo nedolžnega odrešenika vmoril, temuč je tudi gizdave angelje na večne čase v pekel spravil; naše perve stariše Adama in Evo iz paradiža pregnal, in še tudi današnji dan nam na duši in telesu škodo dela. Greh se nam s vsakoverstnim veseljem sladi, nam srečo obečuje, ali ko se mu približamo, tedaj nas pripne z verigami močnih navad, da mu moramo na svojo škodo hlapčevati. Kako slepi tedaj pač morajo vsi ljudje biti, kateri greh, čeravno nesrečo spoznajo, v katero greh pelje, vendar bolje ljubijo, kakor mir svoje duše in kakor večno zveličanje. Zavoljo tega hočemo mi denes smertni greh premišljevati in

I. preiskati, kaj je smertni greh, in kako škodo nam na duši in na telesu pripravi

II. pa se hočemo prepričati, da nam le milost Jezusa Kristusa more smertni greh zbrisati, in nas pred škodo smertnega greha okovariti.

Mati božja, ki si bila od Boga izvoljena, začetniku vsega greha, hudiču, glavo streti, pridi nam na pomoč; sprosi nam pri tvojem Sinu milost, da bi mi za naprej stare smertne grehe iz serca pregnali, novim pa pristop v serce zabranili. Bodite pripravljeni na moje besede v imenu križanega Jezusa!

I. d e l.

Greh poprek je prostovoljno in vedno prelomljenje božjih zapovedi! Smertni greh pa je prelomljenje velike božje zapovedi,

in potem največe razžaljenje božje, ter tudi največa nesreča, najgotovješa poguba za človeka. Sv. Krizostom nam pravi: „Kdor greh doprinese, tisti sam rad ob pamet ide, tisti sam rad v svoje serce hudiča posadi.“ — Na vesoljnem svetu je človek edina stvar, ki je za nebesa osnovana. Človeka je Bog s svetlo pametjo obdaroval, naj bi božjo voljo spoznaval; on mu svojo milost na pomoč daje, naj bi z veseljem in ložej dobra dela zverševal. In ta stvar se zna tako spozabiti, da se čez svojega dobrotljivca, čez svojega stvarnika vzdigne; zamore sama do sebe tako sovražljiva biti, da sama rada veselo večnost na večno žalost in nesrečo spreoberne. Poslušaj, poslušaj moj sobrat, kaj ti povem. Kteri človek smertni greh večini, se odterga od večne resnice, od večne luči in padne v terdo peklovo temo; on se oddalji od božje svetosti in zleze v grešno hlapčijo, v kteri si nič drugega ne zasluži, kakor večno nevoljo. Odtergan po grehu od Boga, svojega pastirja, postane grešnik zgubljen ovca, postane otrok brez očeta, in sirota brez zaupanja na svitli raj. In to narobe življenje, namreč doprinašanje smertnega greha, je med ljudmi na zemlji zvečine navadno. Zavoljo tega piše škof Ciprijan: „Če tebi kdo tvojih ljubljenih prijateljev vmerje, se jočeš, nevoljaš in tožiš; si poln žalosti in bolečine; če pa je tvoja duša v smertnem grehu vmerla, ti tega lastnega mertveca s smehom in veselim licem sprevodiš.“ Ali ni tako, da za mertvo dušo nihče ne žaluje? Pijanci se smejejo in še postimajo, ko so v vinski mezgi dušo vtopili in v nevarščino večne pogube postavili; kajti Bog bi jo lahko v tej omamici brez obžalovanja grehov, brez pokore in brez obhajila na ostro sodbo iz sveta vzel. — Ali ni tako, da nihče za mertvo dušo ne žaluje? Dekličiči in hlapčičiči le tedaj žalujejo, ko zavoljo nečistosti pri ljudeh v očitno sramoto pridejo: ali za dušo, ktero so z nečistostjo morebiti že mnogokrat na skrivnem vmorili, njim ni žal; zato jih toliko išče ponočne nečiste prilike in nesramnega dotikanja človeških teles nekteri mladi ljudje namreč več za greh ne rajtajo; za dušo se pač današnji dan malokdo joče. — Ali ni tako, da, če kruha za telo nemaš, javčeš in daleč okoli obhodiš, dokler ne najdeš živeža za telo; če pa tvoja duša tudi že dolgo časa strada kruha božje besede ali rešnjega telesa; če je medla in publa za dobra dela ali celo mertva za nebesa, tedaj si pa mirnega serca, in na tisti kraj, kjer bi svojo dušo nasitil ali oživil, malokodaj ali nikoli ne greš. Ne tako, ne tako! moje ljubljeno kersčansko ljudstvo! Človek bi moral za vsak smertni greh žalovati in se jokati, kakor sv. Peter, ki se je razjokal, kolikorkrat je petelinov glas začul; kakor Marija Magdalena, ki je čez 30 let svoje grehe pred podobo križanega Jezusa objokovala. Tako obžalovanje in objokanje smertnega greha je jako potrebno, zakaj:

1. človek s smertnim grehom Boga, največo dobroto razžali, postane tudi Bog človekov sovražnik; kajti kdor grehu služi, tisti

išče v grehu, ne pa v Bogu svojo dobroto, svoj zveličanski konec. Smertni grešnik tedaj svoj greh tako časti, kakor bi moral Boga častiti; greh je njegov molik ali krivi bog. Nad molivce krivih bogov pa se vsikdar pravi Bog vzdigne in razserdi, ker sam zapove rekoč: „Ti ne smeš zraven mene drugih bogov imeti.“ Sv. Hieronim o smertnem grehu tako uči: „Koliko imamo smertnih grehov, tolikim novim bogom služimo. Če si ti jezljiv, je jeza tvoj bog; kajti vsak tisto časti, kar poželjuje.“ — O nespodobna nehvaležnost! Tiste moči, tiste darove, s katerimi bi moral Boga častiti, oberne smertni grešnik na strele, s katerimi se Boga loti. On stavi hudiča pred Boga, in se zaderži, kakor da bi hotel očitno povedati: „Jaz nočem Bogu služiti; jaz rajši njegovemu sovražniku služim; kajti v njegovi službi najdem svoje veselje, najdem svojo zadovoljnost. Jaz se božje grozbe ne strašim, ne maram za njegovo milost, ne maram za njegova nebesa.“ Če tudi ne besede pa življenje smertnega grešnika take misli njegovega serca razodeva. In ko bi Bog ne imel do človeka toliko vsmiljenja, morala bi zemlja ziniti in smertnega grešnika požreti, kakor hitro greh doprinese. — Ljubljeni sobratje! zmislite se na zaveržene angelje! Njihova nesreča bode vas popolnoma prepričala, kako zelo Bog smertni greh sovraži. Samo v mislih so se angelji črez Boga vzdignili, in ta prevzetnost se je za toliko krivico zarajtala, da njih je Bog na večne čase v pekel zavergel. — Kakor je nebeški Oče prvi smertni greh kazoval, tako bo noter do konca sveta vsako smertno pregreho sovražil in kaznoval; kajti on se v svojih mislih in sodbah nikdar ne spremeni. Sicer je božji Sin, Jezus Kristus, res na svet prišel, naj bi človeškemu rodu nebeško kraljestvo, ki je bilo od Adamovega greha noter do Kristusove smerti na gori Kalvariji zaperto, drugoč odperl. On je ljudem z drevom svojega kervavega križa in predpekla prek v nebeški raj most postavil, po katerem so mogle pokorjene duše spet k svojemu Očetu domu priti. Ali smertni greh brez pokore je vendar vsikdar od začetka sveta noter do današnjega dneva v peklenu kaznen prejel. Ta most rešnega križa že tudi za nas stoji in le po tem mostu nam je mogoče v nebesa priti; ali ta most si sami poderemo, kakor berž smertni greh včinimo. Strahovita nesreča! kedar v smertnem grehu vmerjemo, je duša takoj v peklenu, kakor berž iz telesa stopi. Ta nevarščina peklenke pogube traja tako dolgo, dokler se smertnemu grehu ne odpovemo in zanj prave pokore ne napravimo.

2. Zavoljo smertnega greha zgubi človek vso milost božjo. Smertnega greba grizljaj rani naenkrat dušo na smert; zato ni treba več smertnih grehov — že eden zadostuje, da duša svoje življenje zgubi, ravno kakor je že ena v strup namočena strela zadosti, če se v telo vpiči, da vse telo nabuhne in umori. — Če podložnik kraljev milost zgubi, znebi se poleg tega tudi vseh drugih dobrot,

katere so mu s kraljevo milostjo prihajale; ravno tako ob enkrat spravi smertni greh človeško dušo ob vsa lepoto, ob vsa dobra dela, in ob vse nebeško zaslužnje. Kakor berž smertni greh dušo obteži, odstopi Bog od človeka. Nebeški Oče to resnico pri preroku Ezehielu poterdil rekoč: „Če se bo pravični od svoje pravice odvernili, in hudo storil, njegova dobra dela ne bodo v spominu, zakaj duša, ki je smertno grešila, bo umerla.“ O žalostna beseda! O joča vredni stan smertnega grešnika; zakaj če milost božjo zgubi, je pred božjimi očmi mertev. Resnično je tedaj, kar o smertnem grehu sv. pismo še na drugem kraju uči, rekoč: „Izogiblji se smertnega greha, kakor ljute kače; če greš blizu nje, te bo na smert pičila.“

3. Kter človek v smertnem grehu ostane, zgubi na vsikdar nebesa. Kaj hasnejo človeku skladi zlata in srebra? Kaj mu pomaga, ko bi vsa zemlja njegova bila? Če nebes ne dobi, je zastonj živel, zastonj delal, zastonj terpel. Zato nas Zveličar sam opominja rekoč: „Kaj pomaga človeku, ko bi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo terpel?“ — V nebesih bo za izvoljene to največe plačilo, največe veselje, Boga gledati, Boga si vživati. Zato pravi sv. Križostom: „Za pogubljenega bi bilo ložej, jezera peklov prestati, da bi le božjega obličja si vživati zamogli.“ Če tedaj smertni grešnik nebesa zgubi, zgubi Boga samega, zgubi vse in je po vsej resnici nesrečen. Za takega človeka bi boljše bilo, ko bi se ne bil nikdar narodil.

4. Smertni greh človeka v pekel zakoplje. — Tam je grešnik na večne čase v grobu; pa vendar na večne čase živ. Tam se na večne čase na veselje spominja, pa na vse veke nobenega veselja ne dosegne. Tam na večne čase za pokoro terpi ali to terpljenje se za nobeno pokoro ne zarajta. — Najdejo se na kersčanskem svetu ljudje, ki pravijo: „To je preostra sodba, zavoljo enega smertnega greha večno kazni prejeti. Bog, ki je neskončna usmiljenost, ne bo za časno krivico dal na večne terpeti.“ — Kteri tako mislijo in govorijo, gledajo samo na neskončno ljubezen in dobroto nebeškega Očeta, na njegovo pravičnost pa ne porajta. Da smertni greh večni kazni podverže, naredi hudobnost, katero grešnik s smertnim grehom razodene; ker čem viši je tisti, ki razžaljenje dobi, tem večja je tudi kazni za tistega, ki višega razžali. Ko bi ti kralja in potem kmeta do kervavega vdaril, je djanje eno kakor drugo; ali ker si kralja do kervavega vdaril, zgubiš glavo; ker si kmeta do kervavega ranil, dobiš menjšo kazni in le na kratek čas, med tem ko svoje glave, če jo zgubiš, nikdar ne moreš več nazaj dobiti. Glej! tedaj za razžaljenje posvetnega kralja prejmeš kazni, ki se ne da nikdar spremeniti. Zdaj pa pomisli, da se s smertnim grehom razžali največi Gospod, kralj vseh kraljev, večna dobrota; s smertnim grehom se neskončna hudobnost razodene, tedaj mora tudi ta neskončni kazni podveržena biti; ker mora biti krivici primerna. In kaj kriviš, nespametni človek! Boga, da je preoster in

neusmiljen, če smertni greh z večnim peklom kaznuje? Ali ti Stvarnik ne nategne tvojega življenja zato, da bi pokoro delal? Ali božji namestniki niso vsak dan in vsako uro pripravljeni, ti vse smertne grehe odpustiti, če svoje krivice objočeš, in imaš terdno naprejšvzetje, svoje življenje poboljšati. Če pa si okornega serca; če do smerti v nepokori živiš, tedaj si sam kriv, če se ti tvoj dolg pri Bogu nikdar ne zbríše. Ti s svojo okornostjo sv. Duha razžališ. Od grehov proti sv. Duhu pa Jezus sam pravi: „Vsak greh se bo človeku odpustil; ali greh proti sv. Duhu se ne bode niti na tem, niti na unem svetu odpustil.“ Če se pa greh ne odpusti, se tudi kazen ne more odpustiti. K temu še jes pristavim: Kdor pred smertjo na zemlji ne dela pokore, daje na znanje, da nosi v svojem sercu željo, vsikdar grešiti, ko bi na tem svetu vsikdar živel. Bog pa ne gleda samo na grehe, ki se v djanju doprinesejo, temuč tudi na grešne misli in želje; torej mora kazen na vse veke nategniti, če misli in želje smertnega grešnika na veke trajajo. Bog človeka le po tem sodi, kakošen pride na večnost pred njega, ne po tem, kakošen bi tedaj človek rad bil, ko se že v večnosti znajde. — —

Zavoljo smertnega greba pa tudi Bog človeka v sedanjem življenju na telesu in na glešti (premoženju) kaznuje. Spomnite se na Adama in Evo. Kakor berž sta grešila, takoj so telovne bolezni in bolečine k redu bile; takoj je smert na život segla. Zavoljo greba je Bog svet z občinskim potopom kaznoval. Zavoljo smertnih nečistih grehov je Stvarnik pet mest z ognjem posipal. Zavoljo smertnih grehov je nebeški Oče vse sorte nevolje, nesreče in težave med ljudi poslal; poslal je vojsko, pomor, lakoto, povodenj, dragoto. — Vse stvari so bile človeku, ker so zavoljo njega na svet postavljene, sperva pokorne in prijazne; ali kakor berž je Adam greh doprinesel, začela ga je vsa zverjad čertiti, in tega sovraštva krotkih in divjih stvari si še mi današnji dan zavživamo. — Poglejmo le celo blizu okoli sebe in zagledali bomo velike nevolje in težave, ktere smertni greh za seboj potegne. Vprašajte nekterega starega moža, zakaj s siromaško palico okoli hodi, ko je prej vendar premožen bil? Vprašajte nektero dekle, zakaj je tako bleda in zajokana, žalostna in tiha? Vprašajte nekterega mladenča, zakaj nima nič moči, ne poštenja? Vprašajte nektere stariše, zakaj nimajo mirnega zakona; zakaj imajo razuzdane otroke? Vprašajte jetnike v temnih vozah, kako so na ta kraj prišli? Nekdanji premožni ali zdaj siromaški mož vam bode odgovoril: To je meni zakrivil greh pijanosti. Deklič bo rekla: „Svojo nevoljo imam nečistosti zahvaliti.“ — Mladeneč krivi vsakoverstno nemarnost in nočno potepanje. — Stariši bodo rekli: „Naš zakon je nesrečen, ker mož ali žena zakon prelamlje, ker sta umanja (lena) ali zapravljava, in ker svojim otrokom vse pregledata in pripustita.“ — Jetniki bodo odgovorili: „Mi smo se tatvini in krivičnosti vdali.“

Vsa nevolja, ki se na svetu godi, se na greh zvrča in mora zavračati. Res je tedaj, kar sv. apostelj Pavelj pravi: „Skoz greh je prišla smert na zemljo in začela kraljevati“; to je, skoz greh se je poleg smerti na svetu vsa nevolja razširila. — Če ne na vseh, pa vendar kakor se meni zdi, na mnogih licih je danes zavoljo smertnega greha žalost videti.

Žalostnih lic tužno serce me popraša: Kje je pomoč najti, da bi se človek smertnega greha znebil in se pred njegovo škodo obvaroval? Na to vprašanje vam hočem odgovoriti v

II. delu.

Če se hočemo smertnega greha znebiti in se pred njegovo škodo okovariti (obvarovati), tedaj moramo le pri Jezusu Kristusu pomoč iskati; zakaj

1. v nikomur drugem ni zveličanja najti; tudi ni nobenega imena med ljudmi, v katerem bi se grehi odpuščali razven v imenu Jezusa Kristusa. Kaj je Sina božjega nagnilo, gospodstvo svojega Očeta zapustiti, hlapčevsko podobo na se vzeti, in skoz 33 let na zemlji v težavah in siromaštvu živeti? Kaj drugo, kakor smilečnost in ljubezen do nas. Nebesa so bila za vse ljudi zaperta; iz ljubezni do nas jih je Jezus s svojim terpljenjem drugoč odperl. Zgubljene ovce smo bili vsi, ali skoz svoj križev pot nas je Jezus nazaj v krilo svojega Očeta pripeljal; Bog je grešnike zavoljo Jezusa drugoč za svoje otroke in za dediče nebeškega kraljestva spoznal; in da bi brez vsega straha bili, da bi na Odrešenika svoje zaupanje postavili, dopusti nam Jezus, da ga smemo za brata klicati, kakor tudi on nas za svoje brate, za svoje sestre zove. In kdo ne bi zaupanja imel na tako smilečnega in ljubeznjivega prijatelja, na tako mogočnega brata? Ko se je Jezus potoku Jordanu približal, da bi se tam dal od Janeza kerstiti, rekel je Janez vsemu ljudstvu: „Glejte, jagnje božje, ki odjemlje greha sveta.“ — Kolikim ljudem je tolažbo dajal, ko je po zemlji okoli hodil, rekoč: „Zaupaj, tvoji grehi so ti odpuščeni!“ Kolikim bolnikom je k zdravju pomagal, nje opomnil: „Ne greši več, da se ti kaj hujšega ne zgodi.“ Jezus je gobove očistil, slepim dal pogled, gluhim posluš, plantavim hod, mertvim življenje, ter pred vsem svetom dokazal, da so njemu podveržene vse nevolje na duši in na telesu, in da je zato na svet prišel, naj bi z božjo oblastjo in močjo hudičeva dela in dela smertnega greha razderl. Po pravici tedaj za grešnika ni nikjer pomoči in zveličanja najti, kakor pri Jezusu Kristusu. Kakor berž je bil greh v paradizu učinjen, obljubil je Bog Oče Odrešenika poslati, in vse stotine let starega in novega testamenta glasijo Zveličarjevo hvalo in nas k veri, upanji in ljubezni do njega opominjajo. Prerok Izaija v starem testamente uči: „Resnično, on je prevzel naše bolečine; mi pa smo si ga mislili ko gobovega, in vdarjenega od

Boga in ponižanega; on pa je bil ranjen zavoljo naših grehov, in potert zavoljo naših hudobij; pokorjenje je bilo nad njim zavoljo našega miru, in ž njegovimi ranami smo bili ozdravljeni. Mi vsi smo bili ko ovce zašli, slehern se je bil po svojem potu obrnil; Gospod pa je nanj naložil nas vseh pregreho. Darovan je, ker je sam hotel, in ne odpre svojih ust; kakor ovca je peljan v zaklanje, in kakor jagnje, ki ga striže, in ne odpre svojih ust.“ (Izaija 53, 4—7.) Vse to je res Jezus prestal, da bi nas greha odrešil in nam nebesa prisluzil. Zaupaj torej, moj človek! na Kristusovo besedo, katero ti sam pravi rekoč: „Jes ne bom nobenega, ki k meni pride odgnal, zakaj jaz sem na zemljo prišel iskat, kar je bilo zgubljenega; jaz sem na zemljo prišel grešnikov zveličat.“ — Ko se je Zveličar v Betlehemu narodil, oznanjevali so angeljci svetu rekoč: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“ To je ravno toliko, kakor bi bili rekli: „Zdaj je stopil na zemljo tisti, ki vse ljudi, kateri imajo sveto in spokorjeno voljo, s serčnim mirom obdaruje; in kateri ima oblast, vse spokorjene grešnike v nebeski mir pripeljati. In ko je v nebo odišel, pisal je sv. evangelist Janez tako:

„Moji ljubi otroci! jaz vas prosim, da ne grešite več. Če pa se je kdo zmed vas pregrešil, imejte zaupanje; mi imamo zagovornika pri Bogu, Jezusa pravičnega: zakaj on je odpuščenje naših grehov, ali ne samo naših, temuč grehov vsega sveta.“ Tako pa sv. Janez ni pisal samo tistim, ki so s Kristusom vred na zemlji živeli: on je pisal za vse ljudi vseh časov, vseh rodov in vseh dežel, on je pisal tudi za nas; kajti Kristus je za vse umerl, nas vse odrešil, ker nas je vse ljubil. On še nas tudi zdaj vse ljubi in iz serca želi, naj bi pokoro delali in v nebesih na večne čase živeli. Veselite se, veselite se torej vsi z menoj! pri Jezusu Kristusu je za nas pomoč in zveličanje najti.

3. Ker smo slabi ljudje, in tisto rajši verujemo, kar z lastnimi očmi vidimo, postavil je Jezus sv. zakramente, da bi nas očitno o svoji ljubezni pričal. Posebno sta nam zakramenta sv. pokore in presvetega rešnega Telesa na tolažbo, na pomoč in na zveličanje, če po sv. Kerstu v greh padnemo. — Na vuzemsko nedeljo zvečer po svojem od smerti vstajenju je Jezus v sredo med svoje apostole stopil in jih je nadehnil rekoč; „Prejmite sv. Duha; komur bote grehe odpuščali, tistim so odpuščeni; komur bote njih zaderžali, tistim so zaderžani.“ Pri svojem vnebohodu pa je apostolom in učencem naročil, naj vsem rodom oznanujejo in dopričajo, da je on postavljen od Boga za sodnika črez žive in mertve, in da v njegovem imenu zadobijo vsi tisti, ki nanj verujejo, odpuščenje grehov. — Grešnik bi moral zdvojiti, če se nikdno ne bi mogel prepričati, da so mu grehi, ki ga težijo, odpuščeni. Grešnikom na pomoč, na tolažbo in na zveličanje so v spovednicah namestniki Jezusa Kristusa postavljeni, ki zagotovijo vsem tistim, ki se njim s pokoro približajo, rekoč: Vaši grehi so vam v imenu

Jezusa Kristusa odpuščeni. — Glej! moj človek! kako očitno skerb še ima Zveličar današnji dan za tebe, naj bi te spodbudil, da bi pri njem tolažbo, pomoč in zveličanje iskal. — Zato idi tje, o človek! in se obtoži svojih grehov; veruj mi, da prej tvoja vest ne bo mirna, prej tvoje serce ne bo veselo, prej no boš imel gotovega zaupanja na nebesa, preden ne boš oddjal bremena in teže svojih grehov pred namestnikom božjim, ter v petih kervavih ranah Jezusa Kristusa tolažbo, zaupanje in veselje našel. — Vsaki dan se Jezus Kristus pri sv. meši za nas daruje. Sv. Avguštín nam pa pove vzrok tega rekoč: „ker Zveličar v človeku ni nobene čistosti našel, zato samega sebe vsak dan kot doprijetno daritev nebeškemu Očetu daruje.“ — Da vsak dan, kolikorkrat se na zemlji daritev sv. meše obhaja, stopi Zveličar s svojimi kervavimi ranami pred svojega Očeta, in ga za grešnike prosi rekoč: Usmili se, o usmili se, moj ljubljeni Oče! črez moje slabe in grešne brate in sestre na zemlji. Ker oni ne zamorejo, hočem jaz s svojim rešnjim terpljenjem nadomestiti.“ — V katoliški cerkvi mešna daritev ne bode do konca sveta nehala; in z mešno daritvijo bo tedaj Jezus noter do sodnjega dneva nam na pomoč, na tolažbo, in na zveličanje. — Ko je Jezus enkrat, kakor ste danas teden čuli, židovskemu ljudstvu govoril od potrebnega zavzivanja svojega mesa in svoje kervi, te besede nekteri niso hoteli čuti, in so ga zapustili. Tedaj reče Jezus svojim učencem in apostolom: „Hočete me tudi vi zapustiti?“ In mesto vseh odgovori Peter: „Gospod, kam hočemo iti? Le ti imaš besede večnega življenja.“

(Konec prihodnjič.)

Družba sv. Mohora.

Ko je bilo vabilo k pristopu v družbo sv. Mohora za l. 1880 v prvi številki letošnjega „Prijetlja“ že tiskano in razposlano, došlo je nenadama dne 24. januarja družbinemu odboru namesto pričakovanega rokopisa za napovedano: „Cerkveno Pesmarico“ od odbora Cicilijinega društva v Ljubljani to le pismo:

Dne 22. januarja t. l. je imel odbor Cecilijinega društva sejo, h kateri se je pisмено povabilo tudi 13 gospodov artističnega odseka, ki ga je odbor po sejnem sklepu dne 27. novembra pr. leta volil v ta namen, da ali nasvetuje ali presojuje načert ter pregleda nabrano tvarino, ki bi se imela sprejeti v „Pesmarico“, kakoršno namerava slavna družba sv. Mohora tekom tega leta na svitlo dati. Sšlo se je 10 gospodov; med njimi je bilo 8 članov artističnega odseka, in 4 gospodje ob jednem člani stalnega Cecilijinega odbora. Od 2 zunanjih članov artističnega odseka je odboru dobro došlo pisanje jako odločnega zaderžanja.

Po temeljitem razgovarjanji in pretehtovanji vseh eminentno-važnih zadev „cerkvene Pesmarice“ in z ozirom na zahteve oglasivših se artističnih

članov je odbor konečno zjedini se prositi slavni odbor Mohorjeve družbe, da izdanje „Cerkvene Pesmarice“ odloži do prihodnjega leta; eventualno pa, ko bi to nikakor ne bilo mogoče in ko bi slavni odbor ne mogel na svitlo dati drugega literarnega dela namesto že obljubljenega „Pesmarice“, da obrok za predloženo vsaj prvega oddelka (mašnih napevov) podaljša do skrajne meje, ter tako Cecilijinemu društvu jako potrebne prilike še poda, da vse stori, kar je dolžno gledé na svoje sklepe in gledé na ogromno število jako pomanjkljivih tekstov in napevov vsestransko še ne preresetanih. Treba je vestno skerbeti za to, da bode zbirka našla povsod prijateljev, da bode čast slavne Mohorjeve družbe in naše varovana in sveti reči, Cecilijanskemu petju, pot v vesoljno razširjanje po slovenskem svetu povsod oglašena ter da obče zaželjeno delo ne bode nikogar v njegovih nadejah varalo.

V Ljubljani dne 23. januarja 1880.

Janez Gnjezda, tajnik.

Pismo je družbin odbor in tiskarno spravilo zares v hudo zadrego, ker je vsled ponovljenih zagotovil „Pesmarico“ že po „Koledarju“ in še v najnovejšem vabilu kot družbina knjiga letos napovedana, in ker si je tiskarna začasno že priskerbela za drag denar novih čerk in potrebnih tip za note. Pričujoči sklep Cecilijinega društva bode enako neprijeten vsem družbenikom, ki so „Pesmarico“ v obče željno pričakovali. Od druge strani pa je vendar vse ležeče na tem, da se prevažno delo, kakoršno je sestavljeno cerkvene Pesmarice, nikakor ne prenašli: tudi odboru in udom družbe sv. Mohora mora biti enako mar, da bi „Pesmarica“ po svoji uredbi na vse strani cerkvenim terjatvam ustregla in narodnim potrebam zadostovala, zato se je v odboru seji dne 1. t. m. enoglasno sklenilo, naj se po nasvetu in po želji odbora Cecilijinega društva natis pesmarice za letos odloži, za prihodnje leto pa se bode sprejela med družbine knjige le v tem slučaju, ako bode odboru do konca mesca julija t. l. poslana vsaj polovica za natis popolnoma pripravljenega rokopisa. Namesto „Pesmarice“ bodo družbeniki letos dobili po vsem kerščanskem svetu slovečo knjigo pobožnosti: „Filotejo“ ali navod k pobožnemu življenju. Francoski jo je spisal sveti Frančišek Salezijan, slavni Genfski škof, poslovenil g. Franc Rup, duhoven Kerške škofije. Rajni lavantinski škof, Anton Martin Slomšek, so že leta 1842 to knjigo Slovincem tako le priporočevali:

Dosti imamo že pobožnih bukev, starih in novih, ktere nas pobožno živeti učijo; vendar spisane so večidel le za mlade ljudi, in kažejo takorekoč le prve stopinje proti nebesom. Za odrasčene ljudi se nam v slovenski besedi pomanjkuje bukev, ktere bi pobožne duše ravnale še k višej pobožnosti.

Lepe bukke „Filoteja“ naj bojo toraj izročene posebno odrasčnim kristjanom, ktere za nebeško kraljestvo in njega pravico kaj skerbi.

Imenitne in nikoli dosti prebrane bukke pobožnosti so Tomaža Kempčana: „Hoja za Kristusom“. One dušo bogaboječo storijo, in bogaboječnost je začetek kerščanske modrosti. Bogaboječnost pa stori nektore duše preveč boječe in strašljive; ona jim dela marsikteri včasih tudi nevaren strah, kteri je v prevelike dvome zakoplje, iz kterih si pomagati ne znajo. Takim dušam je Filoteja prav ljubeznjiva prijateljica in svetovalka, ktera je pelje iz bogaboječnosti nevarnega strahu v priserčno ljubezen božjo. Filoteja kaže,

kako človek vsakega stanu, tudi imeniten in premožen, lahko pobožno živi, ne pa posvetno, naj si je ravno med svetom.

„Filoteja“ se tedaj popolnoma vjema z blagim namenom, katerega si je stavila družba sv. Mohora; nadejamo se, da bode ta zamena udom všeč in da bode „Filoteja“ jih dostojno odškodovala za „Pesmarico.“ Veznina je tudi za Filotejo določena po tisti ceni, kakor je bila naznanjena za „Pesmarico“ ali za „Šmarnice.“*

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Šrviceľj Mat. oskerbljuje dekanijo Doberlovaško. Č. g. O. Maurus Kolman gre v Benediktinski samostan v Solnemgradu nazaj in mesto njega pride O. Korbinijan Meier v Bitinje za farnega vikarja. — Za provizorja gresta čč. gg. Karpf Val. v Doberloves in Šumah Val. k Jezeru. — Za kaplane pridejo čč. gg. Matevšič Val. v št. Mihel pri Pliberce, Ganglmajer Jož. v Zgornjo Belo, Warmuth Klem. v Motnico, Hajn Jož. v Sovodje in frančiškan O. Bernard Fischnaller v Ettendorf. — Umerli so čč. gg.: Lijavnik Janez prošt in dekan v Doberlivesi, Uranker Štefan, Pfeffer Mark. in Gross Juri, župniki. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Umerl je č. g. Peternel Ign. vikar pri sv. Andraži. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Umerla sta čč. gg. Pirc Fr. slavni misijonar v Ameriki, star 96 let; — Grašič Ant. korar v Novem mestu. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Tamše B. postane provizor pri sv. Kungeti na Pohorji. — Č. g. Polc Fr. gre nazaj na njemu prideržano 1. kaplanijo v Šmariji. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Šošterič F. k sv. Križu pri Ljutomeru 2.; Ulčnik Fr. v Braslovce 2.; — Kranje V. v Luče. Kaplaniji v Zibiki in pri sv. Kungete na Pohorji je razpisana do 23. marca.

* Č. gg. uredniki slovenskih listov, ki so prijazno ponatisnili po „Slov. Prijatelji“ prvotno vabilo, uljudno prosimo, naj blagovoljno razglasijo še pričujoči odborov sklep.